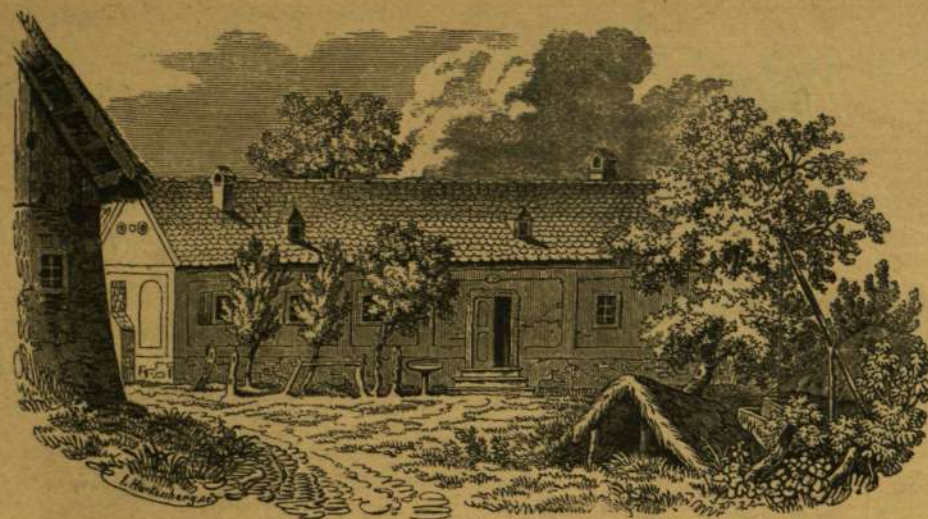

KISFALUDY KÁROLY SZÜLŐHÁZA TÉTEN.

mások sorsán való mély megindultság s ebből folyólag benső rokonszenv mérsékelték. Épen ellentétben atyja elzárkozó természetével: ő már gyermekkorában is a társaságban találta minden kedvét, minden örömét. «Károly — írja Sándor bátyja — oly jó szívű gyermek volt, hogy ruháját is elajándékozta szegény tanuló-társának, kiket szeretett; ellenben oly úrvágy volt benne, hogy a megajándékozottaktól szolgálatot kívánt. Ő benne már ekkor kifejtett a mértéktele adakozásnak, hogy ne mondjam, tékozlásnak hajlandósága, melynek azonban leginkább jöszivűség és minden jót másokkal megosztani vágyás volt valóságos kútfeje.»

Ime a későbbi irodalom vezére, a ki szívesen gyűjti maga köré a legnevezetesebb írókat, de a kiktől meg is kívánja, hogy ítéletét és véleményét mindig figyelemre méltassák. Jó szívvel segíti társait nemcsak az irodalom, de a közélet terén is; fárad, küzd, mindent elkövet értük: de a folyvást táplálja ama tudatot, hogy ő lassankint a fölserdülő irodalomnak egyhangulag elismert vezére lett s e tudat folyton folyvást érezteti vele szellemi fensőbbiségét is.

Kisfaludy Károly sokat és sokáig tanult az élet iskolájában. Tizenhat éves korában már katona lett, a 32. gyalogezrednél, a melylyel együtt ő is kiállta néhányszor a csaták hevéit. Majd, midőn czélját itt kivilíthetetlennek tartja, hat-hét évi szolgálat után megválván a katonai élettől, Bécsbe megy, hogy festőnek képezze magát. Az itt töltött néhány hónap alatt azonban sokkal inkább erőt vett rajta a jó darab időig tartó zsarnoki hatalom alól felszabadult ifjú mohó kedvesapongása, mint a művészet iránti hatalmas ösztön, mely czéljához ugyan ragaszkodónak, de a czélt előmozdító eszközökhöz elég hűlennek tüntető föl. Mind a mellett bécsi élete fejte ki benne a szunnyadó drámaíró, a ki pár év múlva eladdig hallatlan sikert arat egy ma már csak irodalomtörténeti becsű drámájával.

E pár év, mely a Budapesten való megtelepüléséig lefolyt, rendkívül sokat használt neki úgy is mint embernek, úgy is mint költőnek,

úgy is mint festőnek. Atyjával való összeütközése folyvást tartott s nem is szakadt meg csak a sirál, bár néha-néha, mint alább közölt levele mutatja, közeledett is hozzá — s e körülmény, bármennyiszor forgatta az ifjú elméjében, mindig némi lehangoltságba, melancholiába, süllyeszté. Ehhez járult, hogy szerelmében csalódva: elhagyatottnak látta magát mindenkitől, — csak egytől nem: az ő örangyalától, szerető Trézsi nénjétől, a kihez szorultságában mindig biztosan fordulhatott akár jó tanácsért, akár pénzbeli segítségért. Dicsőségért epedő szívét azonban ki nem elégíthette testvérjének még oly benső ragaszkodása sem. Küzdenie kell a megélhetéssel, adósságokkal s nincs reménye, hogy hamarjában boldogulhasson a maga erejéből. Olaszországba készül katonának, — de szerencsére, terve dugába dől, Olaszországba megy, hogy magát festőnek képezze. Elkeseredése azonban a hazafiság mély melancholiájába olvad s csendes, de annál igazibb vágyaival sóhajtvá néz hona felé, mintha csak egy későbbi költő szép szavai csengeneinek fülébe:

Most, hogy távol vagyok tőled,
Most szeretlek igazán.

S mikor a jelen század huszas éveinek vége felé Budapesten telepszik meg, hogy öntudatra ébredt tehetségével, tapasztalataival, finomságával s mindenre kiterjedő buzgalmaival is. Nemcsak mint drámaíró arat sikert: hanem mint lyrikus és elbeszélő is. Nemcsak először fődízi fel a valódi magyar jellemeket s hozza színre: hanem először próbál hazafias dalt írni, mely egy pár évtizeden keresztül bejárja az egész országot. A *Rakosi szántó* épen úgy a régi dicsőség elhunyán kesereg, mint a *Mohács*, épen úgy jellemzi korát, mint költészetünk akkori irányát.

Mindez azonban Kisfaludy Károly hatását nem alkotja, csak erősíti. A mit a lyrai és elbeszélő nemből írt, bár kivált az előbbiben néhány jeles mű került ki tollából, távolról sem versenyezhet avval, a mivel a drámai költészetgazdagította, öss-

hangzásba hozva azt irodalmunk fejlődésével. Drámáiban ő nyújtotta legelőször a magyar társadalom rajzát, mely még túlzásaiban is igaznak tetszett. Ki ne ismerne a törzsköcs magyar, de nyers, a szókimondó, de jöszivű vidéki gavallért: Mokányt? Ki ne ismerne a nemzetiségéből kivetkőzött, s idegent utánzó mágást: báró Szélbázyt? Ki nem tudja, hogy ő volt az első, a ki a *Pártütőkben* már mint egy megjelölte az utat, a melyen a későbbi népszínmű kifejlődött?

Nemcsak a vígjátéknak megalapítóját találta föl benne irodalmunk, de a tragédiáét is. Az *Irene* nemcsak irodalomtörténeti, de aesthetikai értékkel is bír.

Azonban, ha mint költőre jótékony hatással voltak ama viszontagságok, a melyeken ifjú éveiben átment: kétszeresen jótékonyak voltak rá, mint az akkori írók vezérére, útmutatójára nézve. E tekintetben hatását szinte korszakalkotónak lehet mondani.

Ő alapította meg az *Auróra*-kört, mely folyvást őt tekinté fejének.

Az *Auróra* megalapítása nemcsak költészetünk új irányát jelöli, de hatalmas tényező volt abban is, hogy Budapest az ország fővárosává fejlődött. Így készítette elő a magyar költészet nemzetivé létele a magyar társadalom ujjaalakulását. Senki sem volt akkor alkalmasabb arra, hogy a legdelebbi írók egész csoportját gyűjtse maga köré, mint Kisfaludy Károly, és senki sem találta ebben annyira örömet, mint ő. Tagadhatatlan, hogy a költészet egyik-másik nemében már jó barátai túlszárnyalták: de összes hatását egész Vörösmartyig meg sem közelítette egy is. Bármennyire buzgólkodtak is már előtte egyesek, hogy az egész nemzetet bevonják az irodalom körébe: csak neki sikerült a magyar nőket először ellátni oly olvasmányokkal, a melyek egy műveltebb kor hajnalának földerültét mutatták. Ő adott legelőször példát *Auróra*-jával a gondosabb szerkesztésre, a melynek hiányát vagy negyven éven keresztül sajnósan érezték politikai lapjainkban.

Kisfaludy Károly érdeket keltett a magyar költészet iránt s pedig hathatósabban, mint bárki az ő föléptéig. Mintegy rámutatott arra a szoros viszonyra, a mely irodalmunkat a nemzet fejlődéséhez csatolta. E viszony azóta folyvást erősült, izmosodott. Őt ugyan férfikora delén, negyvenkét éves korában kiszólitotta a halál a mellette virrasztó Vörösmarty, Bajza, Toldy, legbensőbb barátai karjaiból. De a zászló, a melyet ő tűzött ki először, még nagyobb tehetségű férfiak kezébe került, a kik azt még magasabbra emelték. Művei közül egy rész már most is elavult: de működésének összes hatása a nemzeti fejlődésbe olvad s annak egyik elemévé vált. Ezért ünnepli méltán emlékét a Kisfaludy-társaság s vele az egész haza!

V—s.

KISFALUDY KÁROLY A RAVATALON. — Egykoru rajz.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG TÖRTÉNETÉBŐL.

A Kisfaludy-társaság az *Auróra*-kör folytatása, vagy legalább ugyanazon irány képviselője, a mely a magyar irodalom újabbkori fejlődésének kezdetét jelöli.

Talán nincs egyetlen egy társulat nálunk, a mely a szentírásbeli mustármag példáját hűben illusztrálná, mint a Kisfaludy-társaság. Ötven éves pályája folyvást haladást mutat. A kezdetben szűk körű, inkább csak magán jellegű egyesület korántsem sejtethet, milyen terebélyes fává szökken a kised csemete, a mely szinte féltéken, bágyadtan tudott az égető nap hevében néhány gyöngye ágacsát hajtani. Másfelől egyetlen egy társulat sem mutatja jobban: mit tehet a nemes önérték, a melyet egy nemzet oltalma véd. Az önmagába vetett erős hit, öntudatos működéssel párosulva s a haza folytonos rokonszenvétől kisérve; a nagy czélhoz mért lankadatlan buzgalom, a nemzet legtehetségesebb fiaitól észlve s néhány korszakalkotó mű a közönség osztatlan lelkesedésétől fogadva: ime a Kisfaludy-társaság felszázados történelme. A hatás, melyet előidézett, minden elfogulatlan ítélő előtt szembevető, valódi, általános és jótékony. Titka pedig egyfelől abban rejlik, hogy élen folyvást a nemzet legkitűnőbb írói, költői és műbírái állottak; másfelől pedig abban, hogy összhangzatos működése majd minden tehetségből hazafit anyagi áldozatra serkentett, méltó jutalommal koszorúzva a törekvést, a melynek oly sokat köszönhetünk.

Kisfaludy Károly, ki oly szerencsésen tudta legkiválóbb kortársait körébe vonni: 1830. nov. 21-én költözött el az élők sorából. Barátai mélyen lesújtva álltak körül ravatalát, de fogadták tetteket, hogy emléket állítsanak a férfi-kora delén elhunyt nagynevű költőnek. Nemcsak műveit adják ki összegyűjtve, de emlékszóborral is megistélik, a melyet valamely nyilvános helyen állítsanak föl, hogy hirdesse a jeles férfiú el nem bújó dicsőségét. Tíz barátja egyesült e czélra: Bajza József, Bartfai László, Bugát Pál, Forgó György, Helmezy Mihály, Toldy Ferencz, Stettner (Zádor) György, Szalay Imre, Vörösmarty Mihály és Walther László. Ezek közül némelyeket ugyanazon pályá sikerei és szenvedései, másokat pedig csupán a szíves barátság benső értelme csatoltak az elhunytokhoz: de mindnyájan hévvel buzgólkodtak azon, hogy felejtethetetlen jó barátjuk emléke mennél maradandóbbá legyen a nemzet szívében.

Rövid idő, alig egy év alatt Kisfaludy Károly művei már a közönség kezébe jutottak, a szobor pedig Ferenczy István műtermében készen állt s csak alkalmas helyről kelle gondoskodniok, hogy azt fölállíthassák. Erre előbb a városliget kínálkozott legcélszerűbbnek. Azonban 1836-ban a pozsonyi országgyűlésen a tekintetes karok és rendek a Magyar Nemzeti Múzeum számára egy pompás épület emelését határozták el s ez az egyesület előbbeni tervét megváltoztatta. «Hol állhata — írja Toldy — egy magyar író emléke akár méltóbb és rokonnabb, akár biztosabb helyen mint ott?» Hazafiúi bizodalommal fordult tehát az egyesület József nádorhoz, a múzeum törvényes pártfogójához, oltalmába ajánlvá a kész szobrot, azzal a kéréssel, hogy «méltoztatnak azt a M. N. Múzeum számára kegyesen elfogadni, neki annak valamely díszes szabad terén helyet kimutatni, s úgy rendelkezni, miszerint az, mint örök sajátja ez országos intézetnek, annak örök s fentartó gondjai alatt álljon.» A nádor kedvezőleg fogadván az egyesület kérelmét s így «az emléket a M. N. Múzeum szárnyai alatt mindenkorra biztosítva levén: azt hitte az egyesület, hogy működése itt még korán sem érhet véget; azért továbbra is fennmaradónak nyilváníta magát. Az adakozásokból befolyt pénzmennyiség nemcsak az összes művek s a szobrász költségeit fődízték, de még ezenfölül is maradt mintegy 1790 forintnyi összeg, a melynek kamatait folyvást az irodalom érdekében kívánták gyümölcösíttetni. A néhány jó barát tehát 1836. nov. 12-én a «francia Académie des jeux floraux» példájára egy, leginkább oly kisebb nemű poétai műveket, melyek a magyar Akadémiától jutalmat nem nyerhetnek, valamint különféle korszerű, aesthetikai s rokon tárgyú dolgozatokat jutalmazó társaságot alkottak.

Időközben azonban az immár Kisfaludy-társaság alakult jó barátok csoportja majdnem felére olvad. Forgó György meghalt, Szalay Imre nem vehetett részt a társaság munkálkodásában, Bugát Pál és Walther László pedig kijelentették, hogy a most már szépirodalmi intézeté vált egyesület kötelességeit nem teljesíthetik. Így választott tehát a társaság kilencz új tagot és pedig: Czuczor Gergelyt, gr. Dessewffy Aurélt, Fáy Andrást, b. Jósika Miklóst, Kovács Pált, Kolcsy Ferenczet, Péczy Józsefet, Szenyey Józsefet és Szontagh Károlyt.

A Kisfaludy-társaság alakuló gyűlése 1837. febr. 6-án tartatott s igazgatóvá az első három évre közkarattal Fáy Andrást, jegyzővé pedig Tóth Lőrinczet választá, a ki a társaságnak csak 1841-ben lett tagjává. Az alapszabályokból, a melyeket Toldy, a legelkeszebb, legbuzgóbb s legfáradhatatlanabb tagtárs olvasott föl e gyűlésen, meggyőződhetünk, hogy a társaság ekkor még maga sem sejté, mily egész más feladat vár rá a jövőben, mint a melyet most czéljál tűzött.

«A Kisfaludy-társaság czélja — így szól az első szakasz — a hazának kivált fiatalabb íróit évenkénti jutalmak által a szépirodalmi pályára gondosabb megfűtésre ösztönözni; s így a literatúrát aesthetikai és költészeti, eredeti vagy fordított jeles dolgozatokkal gazdagítani.» Igaz: e czél legalább magában foglalta csirját a később nemcsak kitűzött, de el is ért földadatnak: azonban a Kisfaludy-társaság pár éves története csakugyan alig is állott másból, mint a fiatalabb írók szárnypótlásának jutalmazásából. S midőn 1838. febr. 6-án első közgyűlést Pestvármegyé dísztermében, — a melyet az akadémia esz-

közölt ki a már akkor pártfogása alá vett szépirodalmi intézet számára — néhány lelkes honfi és honleány jelenlétében megtartotta: valószínűleg senki sem jelentet vérmes reményeket jövőjéhez. Nem az volt czélja, hogy tagjai maguk dolgozzanak s fejlesztsek a művészet iránti érdeket; hanem csak az, hogy az ifjabb írókat ösztönözzék. Szép czél ugyan ez utóbbi is: de hogyan ösztönözhetik lába hathatósan az ifjabb nemzedéket, ha ők, a legavatottabbak, elfelejtnek utmutatásról gondoskodni?....

A pályadíj azonban megtette a maga hatását. Nem száz darab ugyan, de 28 vers mégis beérkezett egy-egy kérdésre. Pap Endre és Nagy Imre, az első költői pályamű nyertesei, egyszerre némi hírnévre tettek szert. Azonban az utolsó alig vehetett hírt nagy díjsértelet kiűntetett s jutalmat nyert műve, az *Arpád* sorsáról, mikor néhány nap múlva örök álomba szenderült. A Kisfaludy-társaság mélyen meghatva fogadta e szomorú hírt: de elhatározta, hogy mind a Nagy Imre törvényes örökösének az első, mind a maig élő Szilágyi Istvánnak (akkor a debreczeni iskola növendékének) a második díjat egy tagja által ünnepélyesen átadja. Az ünnepély valóban meg is tartott s bizonyára mindazok, kik a Kisfaludy-társaság képviselőjének, Péczynek buzditásait hallották: lángoló lelkesedéssel igyekeztek a műzsák társaságába jutni. Ez ünnepély kicsiben a Marciánbányi-intézet ünnepélyéhez hasonlított s nagyban emelte a költészetet foglalkozók nimbuszát. De bármennyire hatottak is a Kisfaludy-társaság jutalomtetele s az említett ünnepély az ifjúság lelkesedésére s öntudatos működésére: maga a társaság csakhamar kezdte belátni, hogy így aligha fejthet ki valami feltű-

Bajza.

Toldy.

Vörösmarty.

KISFALUDY KÁROLY HALÁLÁS ÁGYÁN BARÁTAITÓL KÖRNYEZVE.

Barabás Miklós 1830. évi rajza.

nőbb, élénkebb munkásságot. A csüggedetlenül fáradozó Toldy nem sokára, az 1842. febr. 6-án tartott közgyűlésben, már formulázta is tervét. A többi közt ezeket mondá: «ne csak jutalmakkal igyekezzünk a szépirodalom emelésére hatni, hanem ahhoz tetteges önmunkásságunkkal is járjunk.»

Ime az út, a melyen a társaság igazi czélja felé indult. Csak így vált lehetségessé az irodalom egész erejével hatni a nemzetre. Toldy mintegy ujja alakította az egész társaságot. Először az irodalom fiatal jeles tehetségeit választá körébe (Erdélyi Jánost, Gaál Józsefet, Garay Jánost, Hunfalvy Pált, Kis Jánost, Kisfaludy Sándort, Kiss Károlyt, Lukács Móricot, Nagy Ignácot, Szabó Istvánt, Vachott Sándort és Vajda Pétert): azután pedig a jobb sorsu hazafiakhoz egy lelkes kérelmet intézett. Ez utóbbinak valami 12—15 alapítvány lett a következménye. Az első alapítók közt találjuk a többi közt Toldyt, Lukács Móricot, Trefort Ágostont, Bloch (Ballagi) Mórt stb. Egyszersmind a tisztviselői kar is újra szerveztetvén: elnöknek a már régebbi igazgató, b. Jósika Miklós, «helytartó» (másod) elnöknek Schedius Lajos, igazgatónak Toldy, titkárnak Tóth Lőrincet, segédtitkárnak Nagy Ignácot választattak. E szervezet egészen 1865-ig fennmaradt, a mikor is a társaság ügyeinek vezetése az elnökre, alelnökre és titkárra bízott.

A Kisfaludy-társaság azonban, hogy a lassankint nemzetivé alakuló főnemességet is némi érdekléssel fűzze magához, oly magas állású pártfogó után nézett, a ki nemcsak rokonszenvével kísérte melegen a társaság működését, hanem a legmagasb körök előtt is imponált. Már 1842-ben elhatározták, hogy az *Emlapok* egy-egy diszpédányát elküldik a nádornak és István főhercegnek. A későbbi tudósításokban erre vonatkozólag olvassuk is, hogy a nádor és fia a «benyújtott munkát kegyelmesen fogadni s a társaság mibenlétről tudakozódni méltóztattak.» De mindemellett, mikor 1846-ban fölkerde a társaság József nádort, hogy vállalja el a fölötté való pártfogást: kijelenté, hogy a «pártfogó czíme: nem kívánja ugyan viselni», hanem ujra biztosítja a küldötteket jó akaratáról.

Még egy nevezetes átalakulásról kell a Kisfaludy-társaságnak pár szóval megemlékeznünk. Egész 1846-ig inkább csak magánygyűléseknek, mint megerősített szabályokkal bíró intézetnek mondhatta a társaságot, a mely bár lassankint, de mégis fokozott mértékben erősült, izmosodott. A nemzet részvéte meg nem szűnőleg kísérte. Tagjai a legnagyobb sikereket vívták ki az irodalom terén. Úgy vélte tehát, hogy hatása mindenesetre nagyobb lenne, ha szervezett szépirodalmi intézeté válhatna. E czélból 1844. jan. 9-én az akkori elnök, Jósika azt indítványozta, hogy «folyamodjék a társaság ő felségéhez, hogy ismertessék el törvényesen fennállóknak, miáltal magántársulat helyzetéből nyilvános intézeté emeltetnek s a közigazgatás pártolásában is részesülhetne.» Az indítvány természetesen egyhangu helyesléssel találkozott s a nádorhoz és helytartó-tanáchoz a következő kérvényt küldötték:

„miután e kisded egyesület a közönség biztosító részvételében további fennállhatása biztosítását látja: teljes megalapulására nincsen egyéb hátra, mint hogy Fenségedhez s a N. M. M. Kir. Helytartó Tanácsához mély hódolattal s hazafiúi erős bizalommal folyamodjék, kegyeskednének Fenséged s a N. M. Kormányzók alázatos kérelmünket Urunk királyunk magas színe elébe pártolva terjeszteni:

Hogy a társaság szabályait, O Fensége helybenhagyni, megerősíteni s e legfelsőbb hozzájárultával szépirodalmi magánintézetünket nyilvánossá emelni legkegyelmesebben méltóztaték. » stb.

A helytartó-tanács némi módosításokat kívánván: az alapszabályok újra módosítottak, melyeket azután 1846-ban erősített meg ő felsége. Hogy azonban a társaság az országos tiszti névtárba beiktatassék: »megengedni nem méltóztatott.»

Egész 1860-ig azután az ekkor megerősített alapszabályok voltak az irányadók.

A forradalom előtti néhány évben magasra emelkedett a társaság hírneve: de 1848 febr. 6-ától egész 1862 febr. 6-ig ünnepélyes üléseit kénytelen volt megszüntetni. 1849 febr. 6-án Budapest nem volt az ország fővárosa, hanem, mint Greguss Ágost, a későbbi titkár mondá — »eszászári tábor.» A sivár időben, mikor lábbal taposták nemzeti jogainkat: hasztalanul törekedett

KISFALUDY KÁROLY SIRJA A KEREPESI-UTI TEMETŐBEN.

a Kisfaludy-társaság is azon, hogy szabadsága legyen özszejöveteleket tartani. Mikor a győzők ingerültsége csillapulni s a nemzet elfásultsága mulni kezdett: b. Eötvös József, a társaság elnöke s Toldy, a társaság igazgatója, lelkes mindene, nem késtek az alapszabályok megerősítését kérelmezni. Négy évig várakoztak azután a feleletre, de mind hiába. 1857. febr. 16-án újra ismételte az elnökség előbbi kérelmét, a mire egy év múlva azt a választ kapta, hogy a társaság alapszabályai »nem alkalmasak a legfelső helyen való előterjesztésre.« Új alapszabályokat kellett tehát készíteniök. Ezelra megengedték, hogy a társaság tagjai összegyűlhessenek egy es. biztos jelenlétében. Több, igazi vergődés után, végre 1860. ápr. 6-án kelt legfelsőbb rendelettel a társaság fennállása eltűrhetőnek mondatott.

Igy szervezkedett végre a társaság. Tagjainak száma még 1846-ban negyvenre határozott: közülök azonban a szomorú időkben nem élhették át. Első gondja volt most tehát a társaságnak, hogy új munkásokkal gyarapítsa erejét. Így választattak meg a következők: Csengery Antal, Greguss Ágost, Gyulai Pál, Jókai Mór, Kazinczy Gábor, Kemény Zsigmond b., Salamon Ferencz, Szász Károly és Tóth Kálmán.

Jellemző az 1860-ban megerősített alapszabályokban, hogy a tagoknak »oszlák állampolgároknak« kellett lenniök. A mi pedig az állami

igazgató felügyeletét illeti: »az állami igazgatás részéről rendelt országfejedelmi biztosnak joga van a társaság minden ülésében jelen lehetni, minél fogva őt az ülések napjáról jó eleve értesíteni kell. Egyszermind eléje kell terjeszteni, ha kívánja, a társaság irományait és levelezéseit, sőt közbeszólására — magasb hatósági eldöntésig — ideiglen az ülés határozatai is felfüggesztendők.«

E szabályok öt évig voltak érvényben. 1866-ban nyerte meg a társaság a mai szervezetét.

Ime a Kisfaludy-társaság rövidre vont külső történetének vázlata.

A mi a társaság igazi, benső történetét illeti: irodalmunkra gyakorolt hatását páratlannak kell mondanunk. Említsük-e, hogy a népköltészet remekeit először kezdte nyomósabban s gondosabban gyűjteni, magyarázni s fejtegetni? Említsük-e mind ama nevezetes műveket, a melyek a társaságnak köszönhetik létüket, a mely oly csekély tökével rendelkezett kezdetben s még 1863 végén sem volt többje 17.985 frtnál, s ma már állandó tökéje meghaladja a százezret? Lapokat foglalna el csak pusztá felsorolása is a jelesb költői, irodalomtörténeti vagy kritikai műveknek, a melyek a társaság ösztönzésére készültek. Említsük-e Szuhay Mátyást, Bosnyák Zsófiát, Elfridát, A délibábok hőst, A balladáról, A magyar szépprózai elbeszélés történetét, Az elveszett alkotmányt, s mindenek fölött Toldit? Kell-e mondanunk, hogy a társaság eszközölte Shakspeare, Molière, Plautus, Sophocles, Cervantes stb. műveinek olyan fordítását, a mely bátran versenyez a külföld hasonló fordításával is? Hát azok a remek emlékbeszédek, a melyek egyes kiválóbb emberek fölött tartattak, s a melyek irodalmunknak valódi diszei, rászorultak-e

irányoznak, mily gyümölcsözővé lehet a szellemi fejlődésre. S midőn némi jogosult önértékelteknünk a multa s bizalommal fordulunk a jövő felé: nem fejezhetjük be e nagyon is futólagos szemléletet a nélkül, hogy áldást ne kívánjunk az alapítók emlékezetére.

Dr. VÁCY JÁNOS.

AZ 1823. ÉVI AURORA CZÍMLAPJA.

Sok rajznak ma már lehetetlen megmondani festőjét s különösen nehéz a Kisfaludyét, a ki sohasem nevezte meg magát a kép alatt. Barátainak, különösen Toldynak a följegyzéseiből tudunk meg egyet-mást erre vonatkozólag. Az Aurórától itt bemutatott képek: az 1823. évi Auróra almanach czímkepe, László Cserhalmón, Vörösmarty epikai művéhez, Tátika Kisfaludy Sándor ismeretes hasonló című regéjéhez. Valószínű, hogy ezek közül is egyik-másik Kisfaludytől való. Annyi bizonyos, hogy az Auróra hatásait az ilyen és hasonló rajzok nagyban emelték. Kisfaludy hét évfolyamát szerkesztette e szóban levő zsebkönyvnek s midőn meghalt: Horváth István is, Bajza is tovább akarták szerkeszteni a jól indult vállalatot s két Auróra is megjelent, miből azután pör lett s mindkét Auróra megszűnt.

Érdekesnek tartjuk az itt bemutatott képekhez lenyomatni azt is, a mit az Auróra zsebkönyv azokhoz képszővegül adott. Az 1823. évi rézmetszeti czímkep magyarázata így szól:

1.

Rezek magyarázatja.

Czímrezek.

Auróra nyájas tekintettel s csendes méltósággal szövétnéket és rózsafüzért tartván kezében, fellebbent a föld színére. Az éj istennője sötétlen körülpelve, a mákkal koszorúzott Morpheuszt és Iceloszt zárva karjai közé, letűn a derülő fény elől. Ezen Allegoria nyelvünk' tenyészetét képezi mely most a felséges Uralkodó Ház és Hazánk szeretett Nádorispánja' kegyelmes pártfogása alatt, fentebb díszre hajnalott.

LÁSZLÓ CSERHALMÓN.

»TÁTICA.«

KÉPEK KISFALUDY KÁROLY »AURÓRA«-JÁBÓL.

KISFALUDY KÁROLY AURÓRAJÁBÓL.

arra, hogy csak pusztá czímöket is felsoroljuk? Valóban az elfogulatlan vizsgáló egy percig sem lehet tévedésben a Kisfaludy-társaság igazi hatásait illetőleg. Felsőzados p lyája alatt koszorújába fűzte legkiválóbb iromkat, a kik reá vizont dicsőséget árasztottak. Aranyt és Madáchot mintegy felfodózta s annyi más jelesünket fölemelte. Úgy tetszik, mintha korlátlanul uralkodnék irodalmunk fölött, s mintha csak kizárólagos irányítója volna a közizlés fejlődésének. Nemcsak azért műveli irodalmunkat, hogy az nemzetünk érzelmeinek s eszméinek legteljesebb kifejezője legyen s fentartsa a jövőnek azt, a miért korunk lelkesült, a min elmélkedett, a miért küzdött, hanem azért is, hogy a magyar szellemet a maga tisztaságában megőrizze. Ezen fölül műfordítások által körünkbe vonja a külföld legdrágább kincseit, hogy »az ő s új világ-irodalom remekei között ne legyen olyan, melynek élvezetéhez a magyar nyelv által jutni nem lehetne.«

E felszázad története megmutatta: mire képes az öntudatos munkásság, a melyet a nemzet rokonszenve kísér. Megmutatta, hogy az egyesült működés, a melyet a nemzet legtehetségesebb fiai

Kisfaludy Károly Auróraja, a melyből mostani számunk több mutatványt közöl, az első igazán izléssel és művészi érzékkel szerkesztett magyar zsebkönyv volt. Szerkesztője különösen a magyar nővilágnak kívánt vele kedveskedni s ezért külső kiállítását is díszesnek tervezte. A zsebkönyv 1822-ben indult meg, a királyné ő felségének ajánlva. Színes selyembe kötve, erős finom papírra nyomva s aranyozott széllel volt, tele a magyar történelemből s az akkori közéletből vett kimagasló alakok arcképével és számos illusztrációval. A képeknek egy részét maga a szerkesztő Kisfaludy rajzolta s Bécsben metszette. Szívesen foglalkozott a festészettel, ifjú álmának ez ideáljával, a melyhez még akkor is erősen vonzódott, mikor a költészetben kivívott sikerei már népszerűvé tették. A nevezetesebb magyar költői műveket egész előszeretettel illusztrálta, habár igekezte sokban mögötte maradt is a sikernek. Különösen Vörösmartyinak ekkoriban készülő epikai műveit látta el rajzokkal, utánozva a képzőművészetben Vörösmarty ideális felfogását, a melylyel a magyar dicsőség nagy alakjait a nemzet elé varázsolta.

2.

Tátika.

A' boldogult két Öreg is
Hogy szívem még dobogott,
Es az Arany billikomban
O Somlai csillogott,
Összeülvén, 's összehordván
Harcznik' egy rakásra, —
Köny görölle agg szemekből,
Igy köszöntek egymásra:

»Adgya Isten, hogy a' Magyar
A' Félvilág ura! —
'S vérről szerzett szabadsága
Soha kárát ne vallya —
Adgya Isten Barátságunk
Halálunkig állhasson, —
'S reménnyel tölt gyermekinkből
Egy boldog Pár válhasson!«

Szánthó Gáspár és Rezi Bálint, kik minden tettben, minden gondolatban szeretett Hazájukat beszögték, itt buzgódnak; csendes lelkesülés látszatát képeken, és a' barátság, mely őket öszvelánczoló a' Haza szent emlékével, még inkább szentesít.

A goth-szoba' mélyében játszanak gyermekük, kiket a' két jámbor Öreg egymásnak szánt vala. A' leányka rózsát nyujtva a' fiúnak, szelíden néz fel reá, míg az kardocskát emelget karjával.

Kisfaludy Károly mellszobra. — Kisfaludy Károly festménye, tintatartója, sétatotja, könyvel.

KISFALUDY KÁROLY RELIQUIÁI A KISFALUDY-TÁRSASÁG TERMÉBEN.

Oh, jobb sorsra méltó két szív!
De haj, — földnek gyermeke!
Rátnál járt el benneteket
A sors' forgó kereké.

3. Cserhalom.

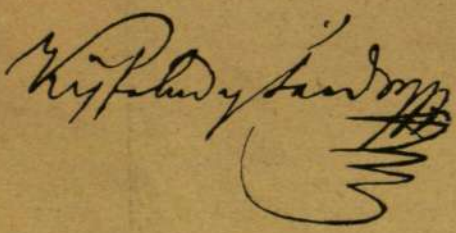
Árboz is, a szomorú csataj zendülve fülében
Megtűt Erneytől, 's rabját fölkapta ölébe.
'S nem vala mint azelőtt szerellemmel képe mosolygó:
Féltésült azon, és vesztő borúlás szívén.
A lány' esdeklő szemeit most senki sem érté,
Tajtékzó paripán lebegett reszketve, sikkolva,
Vad szél horlta haját, vad szél hordozta ruhát,
'S a bajnok' vas karja fektűt bús keble' veresén.
Fenn vala már László, 's vállát bekötözt' a leszállott,
Most hogy' előtte roltant a lány' g' ürelmivel Árboz.
Rá iszonyú szemeket vetvén v' g'zete kötését,
'S lóra kapott. Hangos dobogást messze kihallá
A szaladó Árboz: 'Haj! hát elveszték Etelke,
És az irig' végzés téged sem hágy meg ölemnek?
Vesszek el inkább, és te is akkor vessz el előttem.'
Igy szól, 's visszatekint, 's fél árdavetsnyire látja
Gáttalan özöjt villogva nyomába rohanni.
Még egyszer meghajtja lovát, 's keseredve szorítván
A lányt melléhez legutolsó harca elől fut.
Mindinkább közelít a raj. Már méri fejéhez
A kardot László. Még jókor visszacsap Árboz,
És a gyilkos ütést vasa elhárítja fejről.
Ekkor táglást levén a lányka, előből
Tüstént földre szokik; László pedig égnék emelven
Rettenetes kardját Árboz' vállába becsapja.
Kardostól leszakadt Árboz jobb karja, 's utána
Hajladozó testét gőzöje leverte lováról.
Talpra szokott maga most, a lányka elébe borúla.
Es köszönő ajkát az örömmel hangja futá el.

KISFALUDY SÁNDOR LEVELE ÖCSÖSÉHEZ, MIHÁLYHOZ.*

Sütemegh, 25. márt. 1825.

Kedves Öcsém!

Nagy megilletődéssel vettük szegény Atyánknak
reménytelen halálát, most este hét órákor. Azon
bizonyosság mellett, hogy holnap el sem temették,
minthogy akkor ott megjelentünk ezen rossz úthán
physica impossibilitas volna, holnap mind útra in-
dulunk és vasárnap délben mind Téthén leszünk
Trézsin kívül, ki keze miatt kocsira nem ülhet.
Kérlek, édes öcsém, tégy meg minden rendeltet-
tességes eltakarítást, úgy mint helyben lévő, — és
minden egyébre nézve is, mint illik és szükséges.
Ha együtt leszünk, bővebben végezhetünk.
Csókollak addig is

Cím: Tekintetes, Nemzetes vitéz Kisfaludy Kis-
faludy Mihály úrnak, T. N. Győr Vármegye
Főjegyzőjének

Téthén.

EGY HÉTSZÁZÉVES TÖRTÉNELMI ÉS GENEALÓGIAI BALHIT.

Az alig két-három évtized előtt még ugyszól-
ván egészen paragon hevert ezimer- (Heral-
dika) s oklevéltan (Diplomatika), a pecsétisme
(Sphragistika), a nemzedékrendi és családtör-
ténét (Genealógia) tudománya — mindmeg-
annyi a történelem társtudományai, — valamint
a történelmi források szakszerű és rendszeres
kutatása, nagy mértékben haladt az utolsó húsz
év alatt, és pedig nemcsak Magyarországon, ha-
nem Németországban is. Az a pangás, mely e
nemcsak érdekes, de a népek politikai és kultur-
történetére nézve is fontos tudományok fejlesz-
tésében majdnem 300 évig mutatkozott, nagyon
indokolatlan és alig volt megérthető, ha szem
előtt tartjuk is azt a tagadhatatlan tény, hogy
a demokratikus irány természeténél fogva nem
épen pártfogolja az oly tudományokat, melyek-
nek tárgya leginkább a feudál nemesség törté-

* Ugy e levelet, mint Kisfaludy Károly mai szá-
munkában hasonmában közölt levél Vargyas Endre
gyűjteményéből Szávay Gyula adta át lapunknak köz-
lé s végett. Szerk.

nete. De, hogy ennek a demokrata világnézetek-
kel és irányzatokkal semmiféle összeköttetésben
sem kell szükségképpen állani, azt legjobban bi-
zonyítja Franciaország, mely világrázó forra-
dalmi daczára is századok óta hí ápolója és
fejlesztője a genealógiának és társtudományainak.

A lendület, mely a fentnevezett tudományok
fejlesztésében mintegy két évtized óta oly szem-
beütőleg mutatkozik, első sorban a Magyar
Tudományos Akadémia történelmi bizottsága, a
Magyar Történelmi Társulat, valamint a Ma-
gyar Heraldikai és Genealógiai Társaság műkö-
désének eredménye.

E működésnek nem épen legjelentékesebb
eredménye abból is állott, hogy a komoly tudó-
mányos kutatás a századok óta 'nebántsdi-
rág' gyanánt hozzáférhetetlen, hagyományként
örözt történeti tévedések álszentségébe is bele-
férközött, kíméletlenül leleplezve a kétségtelennel
vált valótlant és felderítve a történelmi igazságot.

Magyarországon különösen a történet és a
genealógia terén esett le a lepel több oly ne-
vezetes történelmi valótlanságról, melyek százado-
kon át a legújabb jelenkorig csalódásban tartot-
ták úgy a szakembert, mint a nagy világot. Ily
szentnek hitt tévedések felderítése nem egy elő-
kelő ősrégi nemzetség genealógiájában és csalá-
dtörténetében eddig lappangott helytelenségeket
és valótlanságokat küszöbölt ki.

Igy a többi között igen figyelemreméltó pél-
dál a keresztiszeghi és adorjani gróf Csáky csalá-
d genealógiájának Nagy Iván, a jeles heraldi-
kus és genealógus által nem rég történt hely-
reigazítása, — mely nemzetség századokon
keresztül történeti és genealógiai munkákban
mint *Chaák Máté* leszármazottja tüntetett elő.
Pedig a most virágzó gróf Csáky család (de ge-
nere Ákos) alapítója, az 1662-ben meghalt első
gróf Csáky István, a legkisebb vérrokonában
sem állott a régi *Chaák* nemzetség utolsó sarj-
val, Csáky Mihályval, Izabella királynő ked-
vencz kancellárjával és *Chaák Máté* egyenes
leszármazottjával. Vagy annak a megállapítása,
hogy az *Esterházy*-családnak állítólag 1421-ből
származó régi bárósága, mely a galánthai ura-
dalomnak Liber Baronatus-sá való emelésével
említett érvben vette volna kezdetét, és mely
sok régi szakmunkában, sőt a góthai almanach-
ban is előfordul, szintén egy, a nevezett család
országos szereplésének kezdetével egykoru törté-
nelmi tévedés, a mennyiben a később grófi,
majd egyik ágában hercegi rangra emelt főuri
nemzetségnek bárói oklevele 1613-ik évből való,
a galánthai uradalom pedig sohasem tartozott a
Liber Baronatus-ok közé.

De a legérdekesebb s egyúttal úgy a genealó-
giára, mint a hazai történetre kiváló fontossággal
bíró földterítéseknek egyike, melyek újabb időben
a családtörténet terén előfordultak, a *magyar-
országi Croy* (vagy *Croy*) nemzetség genealó-
giájának alapos, a *csaladalapítóiig visszanyúló*
rektifikálása, mely helyreigazítás e főuri, több
európai dinasztiaival rokonságban és sógorságban
álló, hazánkban és Franciaországban ma is her-
cegi, grófi és lovagi állapotban virágzó család
valódi eredetét egészen másként tünteti fel, mint
ezt eddig történelmi munkák és hiteleseknek vélt
kútforrások hirdették.

A *Croy* nemzetség családi legendája az au-
thenticitás nimbuszában, hiteles alakban egy
esomó százkönyvbe is megtalálta útját; továbbá
a góthai almanachnak* a grófi házak történelmi

* A góthai almanach különben nem tekinthető ál-
talan vére *authenticusnak*, a mint sokan hiszik; mert
nem hivatalos kiadvány, hanem magánvállalat, mely-
nek közleményei hivatalból nincsenek ellenőrizve. Az
egyes grófi és bárói nemzetségekre vonatkozó heraldi-
kai és genealógiai adatok kizárólag az illető családok
egyes tagjainak tollából valók és csak azok a család-
dok találhatók benne, a kik ezen adatokat beklüldik,
a miért is e mű hézagos és hibáktól, valótlanságoktól
hemzseg.

heraldikai kézikönyve* című kiadványában is
olvasható, és eddig mindenütt kétségbevonhatat-
lan historikus ténynek volt elismert. E legenda
azt meséli, hogy vak Béla királynak egy Márkus
nevű unokája 1141 körül Magyarországból Frank-
honba kivándorolt volna, hol *des Airaines et*
Croy Katalint, egy francia főnemes leányát
elvette, és miután e család leányára jutott
és Katalin utolsó sarja volt, birtokaival esalá-
di nevét is magáévá tette, mi által a Croy,
Chimay, Arschott, Croy és Havré családok ő-
apja lett.

A *Croy* vagy *Croy de Hongrie* család ezi-
mire tényleg emlékeztet is magyarországi eredet-
tére. A negydedett ezimerpajzs középzímmerrel
bir, melyet *nyolcz ezüst és piros szelemen ha-
sit*. Az első negyedben kék mezőn három
arany lilom látható, míg a másik részü van
hasítva, felváltva tíz ezüst és kék szelemen által,
melyeknek előterében egy jobbra tekintő, pi-
ros színű és koronás oroszán kerekedik föl.
A harmadik mező ezüst alapon egy jobbfelé hat-
szor, arany és vörös által hasított ezüst-ge-
rendát mutat. A negyedik mező vörös, ezimer-
képnélkül. A pajzsot egy ódon, nagy királyi
korona díszíti. Jobb oldalt egy előre tekintő,
vértezett lovag áll pajzstartóul, ki balkezeben
ezüstsínni zászlót tart, a ezimer baloldalt
álló pajzstartó szintén egy ily lovag, ki hasonló
zászlót tartva kezében, baljával pajzsára tá-
maszkodik.

A *Croy*-család egy ága a századok folyása
alatt visszazármazott Magyarországra, őseinek
házájába; az 1844-iki magyar országgyűlés pe-
dig, kegyelettel viseltetvén az említett és meg-
dönthetetlen történeti és genealógiai ténynek
tartott családi legenda iránt: a magyar főrendek
közé vette föl e családot, mely kitüntetés kiter-
jedt a *Croy* hercegekre is, kik szintén Vak Béla
király unokájától leszármazottaknak vallották
magokat.

Ez alkalomból hosszú és heves vita támadt a
főrendek házában. Többen a főurak közül azt
követelték, hogy mielőtt a *Croy* (Croy) csalá-
dnak a magyar indigena-jog megadatnék, utasít-
tassék a család azon tagja, ki e kitüntetését kö-
veteli, 'hogy mutassa ki fokról-fokra, nemzedék-
ről-nemzedékre egészen a családalapítóiig, t. i.
Márkusig, Vak Béla király állítólagos unokájáig,
miserint a *Croy* nemzetségnek jelenben élő
tagjai csakugyan leszármazottjai amannak s
hogy mivel tudja a család azt is bizonyítani,
hogy az 1141 körül Franciaországban letelepe-
dett *Márkus* igazán és valóban *II. Béla* kirá-
lyunk unokája volt?'

E bizonyítás elmaradt. El kellett maradnia
főleg azért, mert kifogástalan eredeti vagy más,
feltétlen hitelt érdemlő okmányok alapján ke-
resztülvihetetlen lett volna, mindamellett, hogy
Franciaországban e tárgyról ugyszólván egy
egész *Croy*-litteratura létezik. A főrendház
többsége azonban melegegett a *Croy*-család
legendájának tényleges fennállásával és kész-
séggel teljesíté a Magyarországra visszaza-
kad, e kitüntetésre különben más tekintetben
is érdemeseknek bizonyult *Croy* grófok ké-
relmét.

Ismert dolog, hogy a *Croy-Dulmen* hercegi
család, — melynek egyik leánysarja: *Izabella*
hercegnő, *Frigyes* főherceg, cs. kir. altábornagy
és a pozsonyi hadosztály parancsnokához ment
férjhez, és melynek a közös hadseregbeli lovas-
ság ez idő szerinti főfelügyelője: *Croy* herceg
lovassági tábornok is tagja, — valamint a *Croy*
grófok is több ízben az Árpád-ház egyenes le-
származottjaiként mint magyar trónkövetelők
léptek fel a Habsburg-házzal szemben, különfe
rég okiratokkal és terjedelmes genealogiai táblá-
zatokkal bizonyítgatva egyenes *legitim* leszá-
mazásukat az Árpádok királyi véreből: utolsó
fellelések még csak nem régen, már I. Ferencz
József uralkodása alatt történt, minden ily alka-
lommal okot szolgáltatván a genealógusoknak
az érdekes ügy különféle megvilágítására és be-
ható szellőztetésére.

Hogy a *Croy* (Croy)-család által támasztott
magas roptú igényeket nem egészen illetéktelen
helyeken sem tartották pusztá hóbortnak, hanem
hogy azokat bizonyos mérvig komolyaknak te-
kintették, kiviláglik abból is, hogy a dolog egy
alkalommal odáig fejlődött, miszerint a *Croy*-
féle igények visszautasításának főargumentumát
annak a ténynek a megállapításában keresték,
hogy a *Habsburg* ház szintén az *Árpádok* egyik

leányágának leszármazottja. Ezen genealógiai
összeállítás a következő:

III. Béla király

Constantia + 1240.
neje I. Ottokár cseh királynak + 1230.
I. Venczel cseh király + 1253.
II. Ottokár cseh király + 1278.
II. Venczel cseh király + 1305.
Erzsébet + 1330.
Luxemburgi János cseh király + 1346 neje.
IV. Károly császár + 1378.
Zsigmond császár és magyar király + 1437.
Erzsébet + 1442.
Habsburgi Albert császár és magyar király (+ 1439) neje.
Erzsébet + 1505.
IV. Kázmér lengyel király (1492) neje.
II. Ulászló magyar király + 1516.
Anna + 1547.
Habsburgi I. Ferdinánd császár és király (1564) neje.
Károly + 1590.
II. Ferdinánd császár és király + 1637.
III. Ferdinánd császár és király + 1657.
I. Lipót császár és király + 1705.
I. József + 1711. VI. Károly + 1740.
Mária Terézia császár-királynő + 1780

A *Croy*- és *Croy*-nemzetségek Árpád-házi
legitim leszármazásának oly sokszor fejtegetett
kérdését újabban egy felette érdekes lelet dön-
dött el végképen, mi által e vitás ügy oly meg-
oldást nyert, mely azoknak a történelmi kutá-
tókknak ad igazat, kik a *Croy* (Croy) család-
nak az Árpádok királyi véreből, nevezetesen
III. Andráskirálytól való törvényes leszármazását
tagadták, a mint ezt dr. Werner Mór *«Glossák
az Árpádok genealógiájához»* című nagyobb
dolgozatában is tette. Az említett fontos leletet
egy hírneves magyar történetkutató (boldogult
Mirese) tette néhány év előtt a velencei Archivio
grandeban, a hol is egy hiteles közzegző által
kiállított okmányra akadt, melyben a házajából
száműzött *István* magyar herceg (II. Andráskirály
és III. Andráskirálynak apja) rövid idővel
Morosini Tomassinával kötött házassága előtt,
házasságán kívül nemzett három fia sorsáról
gondoskodik. Ez okirat szerint ezen három test-
vér, kik később a *Croy* nevet vették fel, való-
sággal fiai *István* magyar hercegnek (nem pedig
III. Andráskirálynak). De a bökkenő, mely a
Croy, illetve a *Croy* nemzetségeknek királyi
vérből való törvényes leszármazását megczafolja
s az ezen alapon századokon át hangsúlyozott
igényeit egyszer mindenkori ad acta teszi, az a
bebizonyított tény, mely szerint a három fiú (a
Croy- és *Croy*-ak ősapái), a mint ez nevezett
eredeti okiratban határozottan említve és ki-
emelve van, egy *István* herceggel egybe nem
kelt nőtől származott, kivel természetesen apjuk
több ideig együtt élt, mikor még Ravennában a
podestassággal* fel volt ruházva s e három test-
vér 1254 és 1258 körül születetett. István her-
ceg *Morosini Tomassinával* való egybekelésé
előtt kielégítette természetes fiainak igényeit,
átengedvén nekik dalmát és francia birtokait.
Utóbbiak közé a Havré, Arschott és Chimay
francia báróságok is tartoztak s a Francia-
országba költözött három testvér utódainak egy
része ezen uradalmak neveit vette fel.

Vak Béla királynak *«Márkus* nevű unokája,
ki 1141 körül Franciaországban letelepedvén,
des Airaines et Croy kisasszonyt elvette volna,
miáltal a *Croy* és *Croy*-ok ősapja lett, nem
egyéb költött verzióval, egy misztikus alaknál,
mely a nélkül hogy talán valaha létezett volna,
mégis 700 éven át a család genealógiájában ki-
induló pont gyanánt irányadó szerepet játszott.
Mirese a fontos okiratot lemásolta és hitele-
sítette s ez annak idejében a magyar történelmi
társaságban fel is olvastatván, közzétette el-
rendelgetett, hanem ez, úgy hiszem: elmaradt.
Azonban dr. Werner Mór jeles történetünk
és genealógusunk jelenleg egy nagyobb szabású
munkán: *«Az Árpádok kritikai-történelmi genea-*

* Podesta: polgármestert, illetőleg helytartót is
jelent.

* Erről a *Croy*-nemzetség régi francia család-
könyve is említett tesz.

lógijájá-n dolgozván, e dolgozatban minden e
tárgyra vonatkozó s a velencei okirattal kap-
csolatos közelebbi pontok behatárolt lesnek fej-
tegetve. A családi legenda keletkezésére és ha-
gyományyszerű fejlesztésére, hogy tudniillik
a *Croy*-család törvényes leszármazottja az
Árpád-háznak, okot valószínűleg az adott, hogy
a legelőször Franciaországba költözött legidősebb
testvér ott hercegi pompával lépett fel, a kirá-
lyi udvarnál származására való hivatkozásával
nagy szerepet játszott,* nemcsak egy előkelő
francia főnemes leányát (*des Airaines*?) is fele-
ségül vevén. Mindez az idő folyása alatt lassanként
történeti hagyománynyá vált, melyben mindenki
feltétlenül hitt, és mely nemzedékről-nemze-
dekre szállva, a jelenkorig fentarhatta magát.
A *Croy*-litteratura termékei közül különösen
du Chastel de la Howarderie P. A. grófnak
1885-ben Tournai-ban megjelent röpirata érde-
mel figyelmet, mert a gróf tagadja, hogy a *Croy*
és *Croy* családok egy és ugyanazon eredetiek
lennének, azt állítván, hogy nem az utóbbiak,
hanem a *Croy* hercegek az Árpádok legitim le-
származottjai, kiknek szerinte *IV. István* király
(+ 1173 ápril 15.) lett volna ősapjuk. De a törté-
nelmi bizonyítgatás csak felületes s a genealógiai
rész annyira hézagos, hogy a *Croy* hercegek
leszármazásáról szóló ezen új verzió sem ingat-
hatja meg az újabb történeti és genealógiai kutá-
tások fontos és érdekes eredményeit.
A *Croy* és *Croy* nemzetségek előkelősége és
700 éves disteljes szereplésének ténye különben
akkor sem szenved csorbát, ha királyi vérből
való leszármazásuknak legendája a modern ko-
moly és szakszerű kutatás alatt mint egy két
évszázadig tartott történelmi tévedés — eszik.

MARCIÁNYI GYÖRGY.

EGY SORSJEGY.

9672-dik szám.

Regény egy kötetben.

Irtta VERNE GYULA.

Franciaiából HUSZÁR IMRE. (Folytatás.)

Hulda jól látta, hogy az anyját nehéz gondok
gyöttrik. Hanzenné asszony leült a nagy karszékre,
felretolta a rokkáját és szótlanul, mozdulatlanul
maradt.
E közben az idegen átmént az ebédőbe és asz-
talhoz ült.
Elégedetlennek látszott a reggelivel is, a mely
ép oly kitünő volt, mint a tegnapi ebéd. Figyel-
mét inkább az ezüstnemeik értékére látszott
fordítani. Norvégiában a falusi nép sokat tart az
asztali ezüst evőeszközökre, késekre és villákra,
a melyek apáról fiúra szállnak át és gondosan
őrziknek a családi ékszerek mellett.

E közben a skýdskarl a fészterben előkészüle-
teket tett az elindulásra. Tizenegy órákor a ló és
a kariol a fogadó ajtajára előtt várt.
Az idő még mindig borús és kellemetlen volt,
a szél erősen fújt. Az eső koronként úgy csap-
kodta az ablakokat, mint a kartács. De a zápor
nem remítette az utast prémmel bélelt nagy
köpenyében.

A reggeli után megivott még egy pohár égett
bort, pipára gyújtott, felöltötte a köpenyét és a
számláját kérte.

— Azonnal elkészitem, — mondá Hulda és
leült egy kis íróasztal mellé.
— Siessen! — mondá az utas. — Addig is
adja ide a vendégkönyvet hogy beírassam a
nevemet.

Hanzenné asszony felkelt, elhozta a könyvet
és letette a nagy asztalra.
Az utas egy tollat vett a kezébe, a szemüvege
felett még egyszer végig nézett Hanzenné asz-
szonyn, aztán nagy betűkkel beírta a nevét és
becsukta a könyvet.

E perczben Hulda átnyújtotta neki a számlát.
Az utas átvette, dörögve átnézte az egyes té-
teleket és kétségkívül ellenőrizte az összeadást.
— Hm! — mondá. — Ez ugyan jó drága.
Hét és fél márka egy éjszakáért és kétszeri
étkezésért.

— A skýdskarl élelmézése és a ló abrakja is
be van számítva.

— Mindegy! mégis drágának találom. Való-
ban csodálkozom rajta, hogy nem csinálnak jó
üzleteket ebben a házban!

* Erről a *Croy*-nemzetség régi francia család-
könyve is említett tesz.

— Ön semmivel sem tartozik, uram! — mondá
Hanzenné asszony — annyira elfojtott hangon,
hogy alig lehetett hallani.
Kinyitotta a vendég-könyvet, elolvasta a beírt
nevet, széttépte a számlát és még egyszer ismé-
telte:

— Ön semmivel se tartozik.
— Magam is úgy gondolom! — viszonzá az
utas.

S ezzel a nélkül hogy isten-hozzádot mondott
volna, felmászott a kiorájára, mialatt a skýdskarl
felugrott a deszkára. Nehány másodpercz múlva
eltűnt az út kanyarulatánál.

Mikor Hulda a vendégkönyvet felnyitotta,
csak ezt a nevet találta benne:
«Sandgoist, Drammenből.»

VII.

Joelnek másnap délután kellett visszatérnie
Dálba, miután a Hardangerbe vezető uton hagyta
a touristát, a kit kalauzolt.

Hulda, tudván, hogy a bátyja a Gusztá fenn-
síkján keresztül, a Maas balpartján fog vissza-
térni, elment eléje, a sebes patak átkelőjeig. Leült
a kis hídfőnél, a mely a dereglye beszállójául
szolgál s itt elmerült gondolataiba. Élénk nyugal-
talanságához, a melyet a *Viken* késedelme oko-
zott, most még egy nagy aggodalom is járult.
Ezen aggodalom oka Sandgoist látogatása volt
és az a magaviselet, a melytől anyja ezen em-
ber irányában tanusított. Miért tépte szét a
számlát és miért utasította vissza azt, a mit kö-
vetelni joga volt, mihelyt az utas nevét elolvasta?
Ez alatt titok és kétségkívül fontos titok lap-
pangott.

Végre Joel megérkezése felriasztotta Hulda
elmékedéseiből. Megpillantá őt, a mint a hegy
lejtőjén megjelent. Majd keskeny tisztásokon
bukkant elő, levágott vagy lábón elégetett fák
köz, majd ismét eltűnt a fenyők, a nyír- és
bükkfák sűrűségeiben, a melyek a hegyoldalakat
ellelik. Végre a tulsó partra ért és beugrott a
kis dereglyébe. Néhány evező-csapással átkelt a
viz rohamos sodrán. Csakhamar a szápra ugrott
és a hugához sietett.

— Megjött Ole? — kérde.
Legelső gondolata Ole volt. De kérdése felelet
nélkül maradt.

— Levél sem érkezett tőle?
— Nem.

— És Hulda sírva fakadt.
— Nem! — kiáltá Joel, — ne sírj kis hu-
gom! Ez nekem nagyon rosszul esik!
Nem nézhetem mikor sírsz! ... Azt mondd,
hogy nem érkezett tőle levél! ... Annyi bizonyos,
hogy a dolog kezd nyugtalanítóvá lenni! De
azért még nincs ok a kétségbeesésre! Ha aka-
rod, elmegyek Bergenbe.

Tudakozódni fogok ... Felkeresem a Help
testvéreket. Talán vannak híreik New-Found-
landból, Hátba a *Viken* valahol kikötött a rossz
időjárás kényszerre következtében, vagy szüksé-
gessékké vált tatarozások miatt?

Tény az, hogy több mint egy hét óta viharos
idők járnak. Voltak esetek, hogy New-Found-
landból érkező hajók Szlendben vagy a Feroe szige-
teken kerestek menhelyt. Sőt ugyanez történt
most hét éve Olevel is, mikor a *Strennén* utazott.
Aztán pótanap sínes ám mindennap! Úgy beszél-
lek veled kis hugom, a mint gondolkodom. Csönde-
sülj! ... Mi legyen belőlünk, ha engem is meg-
rikatsz!

— Nem tehetek róla, ha erőt vesz rajtam,
bátyám.

— Hulda! ... Hulda! ... Ne csüggedj ...
Biztosítalak, hogy én nem esem kétségbe!

— Hígyjek-e a szavaidnak, Joel?

— Bizást! bihetsz! De akard-e, hogy meg-
nyugtatódszra elmenjek Bergenbe holnap reg-
gel ... nem, még ma este?

— Nem akarom, hogy elhagyj ... Nem! ...
nem akarom! felelé Hulda és a bátyjába fogód-
zott, mintha kívüle senkije se volna a világon.

Aztán mindketten elindultak a fogadó felé.
De az eső ismét megeredt és a szél is oly
erősen dühöngött, hogy kénytelenek voltak a
révész kunyhójába menekülni, néhány száz lé-
pésnyire a Maas partjától.

Itt várnok kellett míg az idő kissé lecsönde-
sült. Joel ellenállhatlan szükségét érezte annak,
hogy beszéljen, beszéljen minden áron. A szót-
lanság kétségbeeséssé válnak látszott előtte bármi-
nél a mit mondhatott, noha nem tudott volna
biztató, reményteljes szokat mondani.

(Folyt. köv.)

fél millió márkára rugtak s a megnyitás mult év július 16-án történt, minden hivatalos ünnepély nélkül. Természetesen a ki ismeri a hamburgi viszonyokat, tudja, hogy a hid most még leginkább csak az Elbe-szigetek majoros lakóinak szerény szükségleteit elégíti ki, kik a nagy várost tejjel, gyümölcseivel, zöldséggel látják el, mert a vasut a 250 méterrel lejjebb fekvő régebbi hídon rohog át. De a hid jelentősége nagy mértékben fog gyarapodni később, a mennyiben ez évben nyílik meg a forgalom Hamburgnak a vámterülethez csatlakozott lakóvárosa s a jövőbeli szabad kikötő közt, melynek legnagyobb dockjai, rakpartjai és raktárjai a tulsó Elbeparton lesznek elhelyezve. S mivel itt lakni ezentul nem lesz szabad, könnyű megjósolni, hogy a nagy iparte-lepek és lakóházak tömegesen fognak az eddig elhagyatott Elbe-szigetekre húzódní, melyek már könnyű csatornázással miatt is szerfölött alkalmasak lesznek erre a célra.

KAUCSUK ÉS GUTTAPERCHA.

A legtöbb író-asztalon a gummi kétféle alakban is előfordul, oldott alakban üvegben s mint tintafoltot vagy rajz-töröl. A kétféle gumminak csak a neve ugyanaz; mindkettő ugyan tejnedv, de két egészen különböző növényből, a ragasztó gummi Arabia, Szenegál s Ausztrália akácfaiból ered, a töröl gummi pedig különféle, dél-amerikai, keleindiai s afrikai növényekből, melyek közt legnevezetesebbek a kaucsuknövény (Siphonia elastica) s egy fűgefafa (Ficus elastica).

A kaucsuk használatának legregibb alakját a töröl gummiiban látjuk, de ez sem régi, mert még a mult században kessal vagy papírosomókkal törölték ki a playbász nyomokat. A kaucsuk első példányait 1751-ben hozta be Condamine francia tudós Braziliából s ugyanő irt róla egy évtized múlva érkezést az akadémiában. Sok ideig még merő kuriozumnak tartották ezt a kaucsukot s csak a század vége felé kezdett elterjedni az iskolákban. 1820 körül Stadler és Reithofer feltalálták, miként lehet a kaucsukból ruganyos szöveteket készíteni s Mackintosh egyidejűleg a szöveteket kaucsuk-oldatok által vízmentessékké tette. E két találmány nagy változást idézett elő a kaucsuk használatában, bár megjegyezhetjük, hogy az első, Mackintosh által készített felöltők óriási szörnyetegek voltak, télen oly kemények, mint a deszka s nyáron ragadásak. Csakhamar gummiczipókat készítettek, melyek azonban szintén igen szagosak voltak, s fel- és lehúzásuk nagy alkalmatlanságot okozott s a cipőket inkább rontották, semhogy kímélték volna.

A kaucsuk akkor jutott tekintélyre, mikor hamisítani kezdtek a kén hozzáadásával. 1832-ben dr. Lüdersdorf kezdte ezt a módszert, de sokkal jobban alkalmazták Hancock és Goodyear nevű amerikaiak, kik közül Goodyear Newhafenben valóságos gummifejedelemből lett, mivel a kaucsukot minden elképzelhető célra felhasználta, úgy, hogy az valósággal nélkülözhetlenné lett. Magán az íróasztalon előfordul most a kaucsuk mint tolltartó, tintatöröl, névbőlgyező, vonalzó lámpa. Készül továbbá kaucsukból szőnyeg, ernyő, képerket, gömb, disztárgyak, sétatálcák, fésű, gyufatartó, bábfé, cipő stb. Goodyear a mostan használt vulkanizált kaucsuk feltalálója is, neki sikerült 1852-ben légmentesen elzárt kazánokban guttaperchéval, spanyolviaszzsal, krétával, agyaggal és ásványfestő anyagokkal oly módon vegyíteni a kaucsukot, hogy kemény, de azért ruganyos anyag legyen belőle. Ez a kemény gummi vagy *ebonit* sokkal erősebb, mint a rendes kaucsuk, de a mellett nagyon simítható és még az agacsnál is jobb, mert meleg vízzel tisztítva nem lesz durva és folytonosan megtartja ruganyosságát. Különös hasznára vált az ebonit a fogtechnikának.

A kaucsukkal rokon a guttapercha, mely a Szunda-szigeteken vadon tenyésző *Isonandra gutta* megszáradt tejnedve. Európában csak 1844. óta ismerik, de rendkívül gyorsan terjedt el. Különösen nagyra becsülik azt a tulajdonságát, hogy a villamoságot igen jól elszigeteli, a miért már régebben jóformán ezt az anyagot használják a tengeralatti és földalatti távíró-huzaloknál.

Nagyon valószínű, hogy a kaucsuk és guttapercha jelenlegi fő termelő helyei, Kelet-India és Dél-Amerika, különösen az ott folytatott rabló-gazdálkodás mellett, hamar ki fognak me-

rülni. Még most is gyakori, hogy egyszerűen levágják a fákat, a helyett, hogy a felesleges nedvet eltávolítanák belőlök és csakugyan kimutatják, hogy az indiai szigeteken negy év alatt legalább 200,000 guttapercha-fát semmisítettek meg. Jávában és egyes amerikai vidékeken azonban most már gondosabban bánnak az értékes fákkal, sőt Ceylonban nagyobb kaucsukültetvényeket kezdtek berendezni. A főttermelés azonban jövőben valószínűleg Közép-Afrikában lesz, a hol különféle kaucsuktermő fákat nagy mennyiségben találtak. Valóban nagyon fontos érdekek is, hogy ez új kuforrást felfedezték, mert a kaucsuk és guttapercha néhány évtized alatt már annyira és oly sokoldalulag honosodott meg nálunk, hogy azok kipusztulása iparunkat nagyon érzékenyen sújtaná.

A LEGNAGYOBB OPIUM-PALOTA KHINABAN.

Shanghai város egyik legnagyobb nevezetesege az opium-palota, melyet a khinaiak «Nan-gin-tsin-nek» neveznek s messze földről is meglátogatnak. Ez a palota a francia negyedben fekszik, alig egy puszkalövérsnyire a város köfalától, a melyen belül ily korcsmaféle helyiségek felállítására még most is tilos.

A «North China Herald» leírása szerint ez a palota a legérdekesebb s egyúttal a leglátogatottabb középületek közé tartozik a mennyei birodalomban. Khina óriási lakosságának minden rétege képviselve van itt, a legelőkelőbb kereskedőtől s magasrangú hivatalnoktól le a szegény kulikig s falusi parasztokig. A környék kis utcái mindkét oldalt telve vannak bódékkal, melyekben benschültek gyümölcsöt, könyveket, ékszereket s opiumpipákat árulnak. Az ajtó körül ténfergő tömegben átrendesen csak nagy nehezen lehet az épület bensejébe jutni, különösen esténként. Itt benn jó gyomor is kell ahhoz, hogy a füsttel és kigőzölgéssel teltített levegőhöz hozzászokjunk, de megérdemli a fáradságot az, a mit láthatunk.

Első pillanatra észrevehetjük, hogy a berendezés meglehetősen sokba kerülhetett. A földszint közepén függ egy óriási gyönyörű khinai lámpa, mely több száz dollárba kerülhetett. A tetőzet gazdagon van díszítve fa-faragásokkal, míg a tarka falakat sajtáságos márvány borítja, melynek tájképet ábrázoló természetes hálózata van. E nagy központi földszinti helyiségből több ajtó visz az egyes pipázó-szobákba s itt vannak szekrényeken az opium-tartó dobozok, melyeket szolgák osztanak szét a vendégeknek s azoknak, kik a mérget haza akarják vinni. A szekrények mellett vannak a gondosan őrzött s számba vett pipák. A felszolgáló tisztviselők és szolgák soha sem pipáznak, egyetlen szippantásért rögtön elbocsátatnak. A forgalom nagyságát mutatja, hogy naponként 100,000 cash-nál több a bevétel. A dohányzó-szobákban négy osztálya van. A 4-ik vagy legolcsóbb szobákban a kulik dohányoznak, kik mintegy 110 cash-t fizetnek; a Nr. 3-ban vannak a házi szolgák, kik 120 cash-t adnak ki ezért az élvezetért; a következő csoportban 130 cash-t kell fizetni s ezt a kis iparosok és kis kereskedők használják; az első s legfinomabb csoportban a dohányzás 150 cashba kerül. Az opium mennyisége minden csoportban egyenlő ugyan, de a pipák különfélek. A legfinomabb pipák elefánt-csontból vannak, száruk finoman metszett, néha drágakövekkel kirakva; egy ily pipa körülbelül 50 dollárba kerül. A következő csoportban a pipa értéke 30 dollár s rendesen ezüsttel van kirakva. A harmadik csoport pipája már csak rézből és bambuszból van s értéke 15 dollár, míg a legalsó csoporthoz tartozók egyszerű, alig egy pár dollár értékű keményfa-pipákból szivnak. A palotában mintegy 150 pipa van s nagyobb részt elfoglalva. A vendégek rendesen párosával jönnek.

A dohányzó-szobák berendezése is különböző a különféle fokozatok szerint. A legdrágább csoportban a dohányzó dívánja finom bársonyból áll, ugy szintén a párna is. Az égő lámpa közepe van felfüggesztve s körülbelül ötven ily nyugvóhely van a termekben. Az egyes divánok farészeiben gyönyörű gyöngyház- és jaspis-kirakatokat lehet látni, úgy hogy némelyik valóban művészi munka. Ugy dohányzók számára, kik háborítatlan magányban akarják az opiumot élvezni, kisebb szobák is vannak hasonló pompás berendezéssel.

Minden látogatóra vigyáznak, hogy a pipákat

ne vihesse el magával s mivel az eltűnt pipáért az illető vendégre felügyelő szolgál felelős, a lo-pás csakugyan nagyon ritkán történik.

Általános nézet szerint az opiumszívás kellemes deliriummal összekötött alvást idéz elő. Ez azonban csak a ritkább esetek közé tartozik s egyáltalán nem szabály. A dohányzók e helyen kábultat keresnek egyszerűen, mivel az opiumszívást, ha egyszer megszokták, nagyon nehezen felelik el. Ennek a szenvedélynek fölkelése és kihasználása hozta létre Sanghaiban ezt a nagy palotát is, mely a khinai kikötő-város egyik legnagyobb és legdiszesebb épülete.

KISFALUDY-EREKLYÉK.

A Kisfaludy-társaság szellemi alapítójának emlékeit folytatás kegyelettel őrizi. Nemcsak ünnepélyes közgyűléssel üli meg évenként a «mester» születésének évfordulóját, de műveiből, leveleiből is mindent összegyűjt, a mivel egyesek szivesége fölkeresi. Sőt azokat a tárgyakat, a melyeket Kisfaludy használt, szintén gyűjti. Idővel talán egy «Kisfaludy-szoba» létesülhet még a «Deák-és Arany-szoba» mintájára. Az ereklyék közül ezuttal Kisfaludy Károly mellszobrán kívül a Kisfaludy-teremben levő rajztát, tintatartóját, botját, stb. mutatjuk be. — A mi pedig Kisfaludy Károly sírját illeti: azt egy egyszerű szürke márványlap jelöli a kerepesi-út melletti temetőben. Halála után tizenhárom év múlva állították tisztelői s jó barátai. Az emléken ez a fölírás olvasható:

KISFALUDY KÁROLY
HAMVAINAK
TISZTELŐI.
1843. NOV. 20.

A tulsó lapon Vörösmartynak itt következő különben ismeretes epigrammja:

Kisfaludyt ne keresd e keskeny sírban o honfi!
S e rövid élet után holtnak örökre ne véd.
Itt csak elomladó totemit jelölék ki baráti,
Fenn van időt múltó szelleme műveiben.

Az írás alatt bronz-öntvényben lant, koszorú, és kialvó fálya állott, a melyek azonban az ötven éves vége felé pusztulni kezdtek s csak mikor az alkotmányos era kezdetével a Kisfaludy-társaság is visszanyerte nyilvánossági jogát, restaurálták az emléket. Most a társaság folyvást gondozza és évenként megkoszorúzza halottak napján.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyarország története II. József korában. Marczali Henriknek többször emlegetett és általános figyelmet keltett nagy monografiájából a befejező harmadik kötet most hagyta el a sajtót az akadémia kiadásában.

Egy nevezetes korszak, egy sokat magasztalt, sokat megtámadott fejedelem története ez, melyet először szemlélhetünk a történelmi adatok világításában, megítélésben hiedelmektől, föltevésektől, hagyományoktól s a hibás értesülések következményeitől: és ezek helyett tényeket, kutfői bizonyosságokat állítva elő. Marczali széles körben tárgyalja II. József korát Magyarországon. Feltünteti összes intézményeit, politikai, gazdasági és társadalmi viszonyait. A kor szomorú, az uralkodó merész törekvései még súlyosabb teszik az állapotokat, a nemzet elégtelen. Az II. József nem tud célt érni, reformjai meghiusulnak, és uralkodása a legszomorúbb viszonyok közepette végződik. Erdélyben kitör a Hórlázadás, 1788-ban háború Törökországgal, aztán inség száll az országra. Marczali sok rokonszenvennel van eltelve az erős elhatározásu, szellemi tulajdonokban bő, de erőszakos jellemű fejedelem iránt. Minden elhatározását indokolja; az eseményeket mélyebben kutatja, s teljes törekvése, hogy a kor viszonyai közé helyezze az ítéletet. A gazdaság történeti anyagot, melyet maga gyűjtött össze, kritikával dolgozta föl és világos előadásban csoportosítja, s előadásában figyel, hogy az olvasó vonzónak találja, a mit talál. E nagy munkát érdekel is lehet olvasni, nemcsak azért, mert egy korszak képét kimerítően állítja elő, s mert hőse az újabb história egyik kiváló alakja, hanem mert élénken van írva, s a tartalmas előadás elkerülte a szárazságot. Az utolsó kötet több mint 600 lapra terjed. A Hóra-lázadással kezdődik, ismerteti a társadalmi reformterveket, a József császár alkotmány-szervezetét, a törvénykezés reformját, az irodalmi s nemzeti ébredés mozgalmait, a hadsereg viszonyait, a háborút, inséget s a József császár halálát. Az igazságügyi reformra vonatkozó részeket jogi szaktudós: Csemegi Károly nézte át. A kötet ára 3 ft 80 kr.

Az Egyetemes regényíró Singer és Wolfner népszerű vállalatának új kötete két elbeszélést közöl

Kazár Emiltől. Az egyik «Lég és föld», nagyvárosi komor történet, mely egy fiatal ember és leány sorát festi, kiket a viszontagságok egymáshoz fűznek és egymás terheivé válnak, míg a leány a halállal oldja föl a kötelékeket. A másik «A kitérült évek» című rövidbél novella, bonyolult mesével, hangban és tárgyban egészen különböző amattól. Ára a piros kötésű kötetnek 50 kr.

A magyarok eredetével foglalkozik egy 97 oldalra terjedő füzet, melynek címe: «A hunok és magyarok «fekete», illetve «fehér» elnevezésének megjelölése», szerzője pedig Fischer Károly Antal, kit a finn-ugor és a törökiség eredetének kérdése nem tudott megnyugtató és szintén kutató útra indult a messze mult homályába, a hol feltűntek neki a hunok, kiket «fekete» és «fehér» mellékjelzőkkel két csoportba szokás osztani, de hogy mért, az a régi história-írás szélszavuságában kimagyarázatlan maradt, migsem Fischer most rámutat az ősi szűrre, mely az egyik vidéken fehér, a másikon fekete, a mi kétségtelen bizonyítéka, hogy a magyarok feketék és fehérek, a mit a szerző tudományos apparattal és statisztikai adatokkal bizonyít be. Kérdőlapokat intézett ugyanis egyes vidékekre, hogy ott milyen színű szűrt viselnek, s a beérkezett feleletek alapján részletes kimutatást közöl minden megye szűrtjének divatos színéről, végül pedig térképen is kimutatja azt. A térképre pillantva azt látjuk, hogy a fehér szűr többségben van az országban; az erdélyi részek azonban — a szársz terület kivételével — fekete szűrt visel, valamint Sopron- és Vas megye határszéli része. Az értekezés ára 50 kr.

Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom történetéből című könyv jelent meg Szárospatakon Zecényi Jenőtől. Ott értekezés van benne; kettő a 16-ik századbeli Melius Péter bibliafordítóval foglalkozik, egyik egy régi biblia-fordítást ismertet, az utolsó vitája, hogy Bornemissza Péter lutheránus volt, sat. A könyv ára 60 kr.

Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és Képből című irodalmi vállalatból az 52-ik füzet hagyta el a sajtót, mely egyszerűságra a Bécs és Alsó-Ausztria ismertetésével foglalkozó résznek 19-ik füzeté. Alsó-Ausztria népeinek leírását folytatja.

A hitregék, mondák, mesék és legendák ismertetését Weissenhofer Róbert adja elő, a népezenéről, tájnyelvi költszetről Hanslick Ede és Muth Richard ír. Lehr Albert fordította le e cikkeket. Majd az alsó-ausztriai régi építésről találunk cikkeket Hanssen Alajostól, Lind Károlytól, Niemann Györgytől, mind a három cikket Pasteiner János fordításában. Az illusztrációk legtöbbje régi műemlékeket és épületeket tüntet fel. Egy füzet ára 30 kr s megrendelhető a Révai-testvérekénél.

Irodalmi értesítő című alatti Szana Tamás szerkesztésében és Hornyánszky Viktor akadémiai könyvtáras kiadásában újvált havonként kétszer megjelenő folyóirat jelent meg, mely a hazai könyvről nyújt rövid ismertetést, közölve azok tartalmának lényegét, irányát s jelezve, ha értékesebb művek. A folyóirat az irodalombarátoknak, könyvgyűjtőknek és könyvtárosoknak szól. Előfizetési ára egész évre 1 forint.

«Rómái és vissza». Bátorfi Lajos, a «Zalai Közlöny» szerkesztője, ki a második zarándokmenettel járt a pápánál, leírta olaszországi útját. Nem annyira tudományos kalauzt, mint tájékoztató vezetőt kíván a közönség kezébe adni. Könyve márciusban jelenik meg, úgy, hogy a husvéti zarándokmenet tagjai meg használhatják. Előfizetési ára 1 ft.

Zeneművek. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésben megjelentek: «A bolondok grófja», Jókai Mór eredeti bohóságának válogatott dalai. Ennek hangra zongorakísérettel vagy zongorára külön alkalmazta Herczenberger István. Tizenhét dal van a füzetben. Ára 1 ft 50 kr. — Az «Apolló»-kargyűjtemény febr. — áprilisi számai megjelentek. Élén az idei szegedi dalártnépp 200 aranyos díjjal kitüntetett karánéket, Szabados Béla «Ébresztő»-jét közli, vezérkarának s szolnokiak, Gádl Ferenc «Bilincs»-e a másik közzétett kardal. A vállalat jövőre könnyebb kompozíciókat is fog felvenni. A szerkesztő által hirdetett karének-pályázat meddő maradt. A lap előfizetési ára az évre 2 ft 50 kr. (Szerkesztősége VI. Lázár-utca 18. sz.)

Száz aranyos drámai pályázatot hirdet legközelebb a kolozsvári színház. A pályázatban a magyar társadalmi életből merített középfajta drámák vehetnek részt. A pályadíj száz arany, melyet az aránylag legjobb műnek is okvetlenül kiadnak.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémiának január 30-ikán szokatlannul élénk ülése volt. Az igazgatótanács által megállapított költségvetést terjesztették az összes ülés elé, s a költségvetés fölött indult meg hosszas vita. A vita a körül folyt, hogy miután az egyes osztályok által kért költségeket az igazgatótanács

leszállította, az aránylagos levonás terjesztessék ki az akadémiára oly kiadásaira nézve is, melyeket nem az osztályok állapítanak meg; ilyenek több folyóirat segélyezése. Többen különösen a német nyelven szerkesztett folyóiratok ellen szóltak föl, melyek a külföld számára adhatnak ki, hogy a magyar tudományos mozgalmakról értesítsenek. Mások ismét, a könyvek rossz kelendőségéről, az akadémiai kiadványok jövedelmezőtlenségéről szólv, a könyveladás módján kívántak czélszerűt újítást. Egy párszor élesen felhangzott, hogy a magyar közönségnek könyv nem kell, a mi ellen aztán Szily Kálmán szólt föl, hivatkozva a természettudományi társulat kiadványainak sikerére, s többi közt azt mondta, hogy nem a közönségben van a hiba, hanem az írókban; száraz munkát senki sem tud élvezni, és hogy Magyarország közönségének arányához mérve itt több tudományos könyv kél el, mint aránylag a nagy német nemzetnél. Pauler Gyula pedig arra nézve adott be indítványt, hogy ezentúl az akadémia költségvetésének minden részlete terjesztessék az összes ülés elé, s így hozzá szólhasson az akadémia minden tételhez. Pauler indítványát az osztályokból alakítandó bizottság fogja megvitatni, s jelentést tesz arról az összes ülésnek.

Az ülésen Stoczek József elnököl a s első tárgy Galgóczy Károly emlékezése volt a harmadéve elhunyt Zlamál Vilmos fölött, kinek az állategészség és állatgyógyászat szervezése és fejlesztése körül 1838 óta kifejtett érdemét és tevékenységét méltányolta. Majd Fraknoi Vilmos jelentette be Danielik János tiszteleti halálát, ki fölött a II. osztály tart emlékezését.

Ezután következett az igazgatótanács előterjesztése az akadémia vagyonáról és az idei költségvetéséről. A vagyon 1887-ben 88,601 forinttal szaporodott s most 2,212,249 ft, a melyben az akadémia épülete és bérháza egy millióval van fölvéve. A mult évre bevételről előirányozva volt 132,195 ft, befolyt 131,200 ft, tényleg kiadatok 135,640 ft. A könyvkiadó-vállalat 3576 ft veszteséget okozott. A folyó évre a bevétel 135,000 ft, a kiadás 134,000 ft-ra van fölvéve.

Az erre következett vitában részt vettek: Thaly Kálmán, Pauler Gyula, Hunfalvy János (ki a történelmi bizottság működését támadta meg, a mért folyvást annyi okiratot ad ki, holott az anyag feldolgozására kellene törekedni), Fraknoi Vilmos, Szilágyi Sándor, Szily Kálmán, Hunfalvy Pál. — A vita után Fraknoi főtitkár több bejelentést adott elő. Pár Antal egy korábbi pályázatán az akadémiától nyert 300 forint pályadíjat visszaajánlódokta, és azt kéri, hogy a Sz. Domokos prédikátor-rend magyarországi történetének megírására tüsszék ki jutalmul. Néhai Szőnyi Pál hagyatékából 12,500 forintot kapott az akadémia. Ebből ezer forint az alapítókét illeti, 11,500 ft pedig jutalmi alapítvány lesz s a végrendelet értelmében a magyar ásványtan emelésére fordítatik. Thanhofer Pál végrendeletileg 4000 ft-ot hagyott, mely egy ideig kamatvételre használandó föl, s ha e klasszikusok lefordítására használható föl, s ha e klasszikusok lefordítottak, akkor magyar történeti regények jutalmazására. Végül jelentette a titkár, hogy az idei nagygyűlés május első napján kezdődik és 6-án lesz az ünnepélyes közülés.

Az ülés után értekezlet volt az akadémiai kiadványok terjesztési módjának megbeszélése végett. Kiindulási pontul az az indítvány szolgált, melyet Trefort Ágost elnök már korábban benyújtott. Azt javasolja, alkossanak állandó bizottságot az akadémia, Kisfaludy-társaság, természettudományi társulat, Petőfi-társaság és történelmi társulat elnökeiből és titkáraiból. E bizottságok feladata volna az olvasókörökét könyvtárak bővítésére buzdítani s ebben őket támogatni. E cél szolgálataiban a bizottság hármas működést fejtene ki. Évenként összeállítandó az ajánlható jeles új könyvek jegyzékét; oda hatna, hogy a kaszinók évenként bizonyos összeget szánjanak könyvekre s a vásárlás vezetőjét a bizottságra bízzák; végül a bizottság kieszakózná, hogy a megrendelők lehetőleg leszállított áron kapják a munkákat, sőt kieszakózná azt is, hogy nagyobb könyvgyűjteményeket részletfizetésre is olcsó áron kapjanak. Abban állapotok meg, hogy mielőtt határozásznak, fölkerik az egyes irodalmi társulatokat, hogy egy, e tárgyban legközelebb tartandó értekezleten magukat képviseltessek.

A Kisfaludy-társaság február elsőjén tartotta tagválasztó gyűlését, melyen a pályázatok sorsát is eldöntötte, s megállapította a vasárnap közlés sorozatát. A zárt ülésen Gyulai Pál elnököl. Először is a pályázatok sorsát döntötték el. Öt pályázat volt. «A lírai műfajok elméletéről» szóló pályaművek egyikének sem adták ki a Lukács Krisztina-féle pályadíjat. A monológ pályázata is eredménytelen maradt, de egyet («A komikus» címűt) dícsérettel emelték föl. A kisebb regény pályázatán dícsérettel emelték ki a «Cseres Gábor» címűt, de

az ötszáz forintos jutalomra méltónak ezt sem találták. Sikeres volt a tanköltemény pályázata, melynél a jutalmat kiadják a «Level egy szimpozatónak» című műnek s dícsérettel emelték ki «A dal» címűt, mind a kettőt a közlésben való felolvasásra ajánlv. A Bulovszky Lilla pályadíjára Kisfaludy Károly emlékezetre írt ódák pályázat, számszerint nyolcozvan; aránylag legjobb köztük a 6-dik számú, mely megnyeri a jutalmat, de csak azért, mert azt ki kell adni, de a bizottság nem ajánlja sem közlési felolvasásra, sem az «Évlapok»-ban való kiadásra. — Új jutalmakat következő pályakérdésekre tűztek ki: a Lukács Krisztina-féle 500 ft-os jutalmat «A mértékes magyar verselés története»; a Szécher Árpád féle 500 ft-ot. (1890 őszén lejáró határidővel) Petőfi életrajzára, mely nyílt pályázat lesz, tervmutatványokkal, melyek közül a legjobbnak szerzőjét bízzák meg a mű elkészítésével s nem művészi életrajzot kívánnak, hanem a Petőfi vonatkozó lényegét, jellemző s kritikailag megírt adatoknak jó összeállítását, mely egy szölván egy majdan irandó művészi életrajzhoz előkészítésként szolgáljon; a Bulovszky Lilla 200 ft-os pályadíját «monológ»-ra tűzték ki, oly monologra, mely szimpadon és hangversenyen egyaránt elszavalható legyen, tehát díszletek és néma személyek nélkül.

Következett a tagválasztás. Egy üres hely volt, melyre három ajánlástól kellett választani. A jelölt Bayer József, Bercsényi Béla és dr. Váradny Antal. A beadott 22 szavazatból Bayerre 12, Váradnyra 8 és Bercsényire 2 esett, s így Bayer József tanár választott meg, ki a magyar színeszet történetével a társaságtól pályadíjat nyert. A vasárnap közlés a megyéhez terménben lesz, miután az akadémia terében most Lotz festi a fal-képeket. Délelőtt 10 órakor kezdődik Gyulai Pál elnöki megnyitójával, mely Kisfaludy Károly hatásáról szól, a költő születésének századik évfordulója alkalmából. Beöthy Zsolt a titkári jelentést adja elő; Zichy Antal szatírárt olvas «A nagyváról», Agai Adolf humoros rajzot «A megőregedés» czimen; Varga Gyula «Egy falusi temetőben» című költeményt; Péterffy Jenő tanulmányt Arany János epikai töredékeiről, végül a jutalmazott és megdícsért tankölteményeket olvas-sák föl.

A földtani társulat közgyűlése február első napján ment végbe dr. Szabó József elnökléte alatt.

Staub Mórész titkár tett jelentést a sikerrel működő társaság elmúlt évi életéről. A tagok száma 449 volt. A társaság 69 ivre terjedő, 36 táblával díszített munkát adott ki, nevezetesen: «A magyarországi porcellán-földkekről» Petrik Lajostól; «A Zsilvölgy aquitánokor főrója» Staub Mórészről; «Magyarország fosszil fái»-ról Felix János lipsei tanártól. A társulat a mult évben az államtól 1000 frtnyi segélyt nyert. Eljenzessell fogadták végül a titkár ama jelentését, hogy Semsey Andor 500 ft-ot adott a társaságnak, hogy Magyarország geológiai térképét ki lehessen adni. A társulat alapítókéje 10,000 ft és a mult évben 321 ft-tal szaporodott. Az 1887. év bevételei 4277 forint, a kiadások 4137 forintba rugtak. A jelentések tudomásul vétele után Szabó József elnök fölhitva a tagok figyelmét az ez év nyarán Londonban tartandó nemzetközi geológiai kongresszura. A társulat levelező tagjainl megválasztattak: Splényi Béla br., Hazslinszky Frigyes és Felix János. Végül Schmidt Sándor dr. tartott előadást: «Tudományos viszonyainkról». Ugy találja, hogy nálunk a tudományos élet fejlődése lassu, sőt szegényes, a könyveket nem veszik és az korántsem elég, hogy például a «Természettudományi Közlöny» 6000 példányban kel el. Az olvasási kedv fokozását kell minden áron előmozdítani és azért a tudósok ne irjanak csak tudósoknak, hanem olykor a közönségnek is.

A Sz.-István társulat tudományos és irodalmi osztálya január utolsó napján a közönség érdeklődése mellett tartott ülést a társulat dísztermében, dr. Steiner Fülöp pápai prelátus elnökléte alatt. Az első felolvasó Lubrich Ágost egyetemi tanár volt. Felolvasásának címe: «A régi és az új gymnazium szervezete». Ezután dr. Fraknoi Vilmos apátkanonok «Zrednai Vitéz János primás származása» című értekezést olvasta fel. Majd elintézni való ügyek következtek. Az osztály 1030 ft-ot fordít ez évben irodalmi célokra.

Kaszinói közgyűlések. A főváros két nagy társasága: a nemzeti kaszinó és az országos kaszinó jan. 29-ikén tartotta évi közgyűlését.

A nemzeti kaszinó közgyűlésén herceg Odescalchi Gyula elnököl. Az évi jelentés szdrnt a mult évben a tagok száma növekedő arányt mutatott. A bevételek 1887-ik évben 124,780 forint, a kiadások pedig 109,217 ft-ra rugnak, az ez évre átvitt pénztári maradvány tehát 15,563 ft-ot tesz ki. A jelentés tudomásul vétele után a választásokat ejtették meg. A kaszinó Széchenyi-lakomáját febr. 5-ikére tűzték ki s azon gr. Károlyi István fog beszédet tartani. — Az országos kaszinó közgyűlése Gyúczy Béla altábornagy elnökléte alatt ment végbe. A mult évben 51 új tagot vettek fel, másrészt 8 tag elhalálozik, 23 pedig önkéntes kilépés által vált meg a kaszinótól. Az évi kiadások 45,409 ft, a bevételek 49,174 ft-ot

tettek, vagyis a jövedelmi mérleg 3765 frt fölösleget mutat. A kaszinó pénzkészlete a múlt év végén 13,591 frtra emelkedett. A jelentés tudomásul vétele után az ez évi költségelőirányzatot állapították meg. 40,713 forint kiadással szemben ez évre fedezetként 42,570 frt van előirányozva.

A pesti hazai első takarékpénztár egyesület február 7-ikén délután tartja évi rendes közgyűlését.

A 48-ik tüzletéről szóló igazgatói jelentés, melyet már kinyomattak és szétküldtek, konstatálja a múlt évben uralkodott sokféle kedvezőtlen körülményeket, de az intézetnél levő takarékbetétek mindennek dacára több mint 75 millió forintot tesznek. Gondoskodott az igazgatóság a pénzkek hosszabb időre való kedvező és biztos kamatoztatásáról s az ilyen kölcsönök összege 52 millióról 58 millióra emelkedett; az értékpapírálladék ellenben 33 millióról 27 millióra csökkent. Összesen 106 millió forintnyi tőke van az intézet kezelésére állva. A tavalyi tiszta jövedelem 1,460,548 frt s ebből minden részvényre 400 fnt osztalék jut, ugyancsak jelentékeny összegek a tartalékalapnak, a tisztviselők jutalmazására, az intézeti nyugdíjra, 26,000 forintal pedig *jótekmény és közmívelődési* célokra. Kisfaludy-társaság, írők segélyegylete, a különböző jótekmény nevelési iskolák, sat., mint már évek óta, most is megkapják a rendes adományt, a budapesti ref. gimnázium építésére 1900 forintot, az önkéntes mentők társulatának 500 forintot szánt az igazgatóság. Az intézet, fennállása óta, 676,034 forintot adott közcélokra.

Uj muzeumok a fővárosban. A muzeum-körön a nemzeti színház melletti természetrajzi egyetemi palotában minden vasárnap délelőtt nyitva vannak most a különböző egyetemi gyűjtemények, melyek gazdagságáról, érdekességéről eddig nem sokan tudtak. E napokban megnyitják az egyetem zoológiai és comparatív-anatómiai muzeumot is.

Ugyanabban az intézetben már hosszabb idő óta nyitva áll két másik tárlat: az ásványtani és geológiai. De csupán hogy nyitva áll mivel látogatóhoz e muzeumoknak ritkán van szerencséjük. Pedig az ásványok tárlata Budapest egyik legszebb gyűjteménye. A muzeum-körili rész óriási mértékben helyezték el, két galériával, melyek végig ásványokkal vannak megrakva. A muzeum berendezése valóságos meglepi az embert. Az ásványok, szám dőlgában, földmúlják a nemzeti muzeum gyűjteményét s a tárlat — bár értéke kisebb — impozansabb látványt nyújt. A magyarországi ásványok nemzeti színi, a külföldiek pedig sárga, kék s rózsaszín cédulákkal vannak ellátva, ugy, hogy az egész gyűjtemény, még a laikus közönség előtt is, egyszerre áttekinthetővé válik. Minden egyes ásvány mellé magyarizát van ragasztva, Szabó József egyetemi tanár tollából. A tárlat megérdemelné, hogy nagyobb közönség látogasson.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Alapítvány a debreczeni főiskolának. A debreczeni ref. főiskola 25,000 forintos alapítványt kapott, hogy annak kamataiból törekvő ifjakat a gimnázium ötödik osztályától egész tanulói pályájukon támogassanak. A nemes czélu adományt Miklósi Mózes városi bizottsági tag elhunyt neje: szül. Csathó Róza asszony tette, férjével történt megállapodás szerint. Maga Miklósi Mózes éveken át szolgált a főiskola ügyét, mint a gazdasági tanács tagja is. Nejét a napokban temette el.

A budapesti tudomány egyetemen a kánonjogi tanszékre a jogi kar hármát jelölt ki, első helyen dr. Korács Gyula kir. táblai bíró s akadémiai tagot, második helyen dr. Timon Ákos győri jogakadémiai tanárt, harmadik helyen báró Rosner Ervin országgyűlési képviselőt. Ezek közül történik a kiválasztás.

A budapesti unitáriusok temploma. A budapesti unitárius hitközség gondnoksága még a múlt év nyarán megbízta Bobula János építésszt, hogy az új országúthoz körül elterülő s az unitárius hitközség tulajdonát képező két telken emelendő templomra és bérházra készítsen terveket. Ezek szerint az unitáriusok telke a Koháry- és alkotmány-utczák sarkán terül el. A templom főhomlokzata a Koháry-utczára fog tekinteni. Maga az épület három emelet magasra s olasz renaissance-stílusban van tervezve és tetejét két csinos tornyocskára fogja díszíteni. Az épület költségvetésének kivétel több százezer forint összeget vesz igénybe.

MI UJSÁG?

A trónörökös és a nemzeti kaszinó. Rudolf trónörökös, ki, ha a fővárosban tartózkodik, többször vendégre szokott lenni a nemzeti kaszinóban, az idén jelenlétével emeli fényét a nemzeti kaszinóban tartandó bálnak. A bál napját a rendezők febr. 12-ére tűzték ki s így egymásután három fényes vigalom lesz a fővárosban: az udvari bál, Mária Valéria főhercegnő bálja s az urak bálja a nemzeti kaszinóban.

Mária Valéria főhercegnő bálja. Mária Valéria főhercegnő február 14-ikén bált ad a budai királyi várpalotában. Ez az első bál, melyet a főhercegnő Budapesten ad. Négy évvel ezelőtt adott ugyan már bált, de erre csak az arisztokrácia fiatalága volt hivatalos. A mostani bál a királyi palota első emeleti — az ugynevezett márványteremmel szomszédos — termében lesz. A meghívókat az udvarnak ideérkezése után küldi szét a főudvarmesteri hivatal. — Mária Valéria főhercegnő egyébiránt épugy, mint a trónörökös párt és a főhercegek meg főhercegnők, meg fognak jelenni öv. gr. Csekcsényi Jánosné bálján, melyet kecskeméti-utcai palotájában ad.

A német trónörököszt az orvosok jan. 30-ikán újra megvizsgálták, dr. Mackenzie jelenlétében, ki e vizsgálatra utazott Londonból San-Remo. Egyhangulag azt a meggyőződést nyilvánították, hogy a trónörökös baja nem rák, hanem perichondritis. A gégeről levált részeket elküldték dr. Virchownak Berlinbe megvizsgálás végett s most várják az ő jelentését. Táviratilag azt jelentik Berlijnből, hogy Virchow a vizsgálatot megtartván, semmi olyant nem talált, a mi gonosz jellegű volna.

A nemzeti muzeum és országos képtár ügyében kiküldött bizottság, Berzeviczy államtitkár elnökelete alatt, azokkal a reformokkal foglalkozik, melyeknek mielőbb életbe kell lépni, a gyűjtemények szaporodása következtében.

A bizottság tagjai kijelentették, hogy a nemzeti muzeumban a lehető legjobb rend van és hogy a hivatalnoki testület oly ügybizalmat és ügyszereket tanúsít, a mely teljes elismerésre méltó. Az érem- és régiség-osztályban tágabb helyiségre és még egy szakértő tisztviselőre van szükség. A bizottság szempontjából elhatározták, hogy oly napokban, mikor a muzeum a közönség részére nyitva áll, rendőri kőzögek is legyenek jelen, hogy az éjjeli szolgálat újjászerveztessék. Majd az országos képtárra és vele kapcsolatos történeti arczképcsarnokra kerülőn a sor, a bizottság szükségesnek tartja a magyar érdeklő rémszetek elkülönítését és lajstromozását és erre egy szakember ideiglenes igénybevétele, nehogy a képtár igazgatója a festmények rendezésétől elvonassék. A közbiztoság érdekében kívánatosnak tartja a bizottság, hogy az országos képtárból távolítottassanak el az összes műtermek, melyek jelenleg ott vannak és a képtárban tűz esetére állandó veszélyt képeznek.

Petőfi haláláról. Kolozsvárt. 'Petőfi-muzeum' czímmal Csernátóni Gyula, Ferenczy Zoltán és Korbuly József szerkesztésében évnegyedves folyóirat indult meg, melynek czélja, hogy tájékoztat nyújtson a Petőfi-irodalomról, és gyűjtse a nagy költőre vonatkozó adatokat. Az első füzet most jelent meg s abban egy közleményt találni Petőfi haláláról. Ez a tavaly elhunyt Vajna Sándor kolozsvári ügyvéd és régi honvéd hátrahagyott iratai közül való, s Petőfi halálának egy szentantájától hallotta, a mit leírt. A nagy költő rejtélyes halálának földértésére a 'Vasárnapi Ujság' éveikkel napjelt megindította a mozgalmat, s a költő utolsó napjának, a segesvári csatában való eltűnésének részleteit föl is derítette, s tekintélyes, szavahihető férfiak tanúságából bizonyossá vált, hogy Petőfi a csatában vesztette életét. Azóta koronként újabb és újabb pótló tudósítások jelennek meg. Némelyek jobban részletezik a költő utolsó napjait, utolsó óráit, a veszélyt, mely elsodorta; másokra azonban nagyon ráülnek az erős kritika, egy némelyikre egyenesen a kétkedés. Nem tudjuk hirtelenben, hogy a legújabb közlemény ezek közül hová tartozik. Azt sem lehet kitalálni, hogy Vajna mért késett közzétételével, mikor — mint a közleményből is látszik, — ismerte már a földértett tényeket, s e szerint figyelemmel kísértte a Petőfi halálára vonatkozó nyomozásokat. Vajna különben csak más elbeszélést adja, egy közhuszárát, a ki más három társával Bem kocsija mellett fedezetre volt kirendelve, s innen ismerte Petőfit, mint Bem adjutánsát. Adjuk itt a közleményből a következőt:

Vajna Köhalomba érkezett a segesvári csata napja után, a mikor egy Szukra nevű huszárral találkozt, ki elbeszélte a segesvári csata lefolyását s azt mondta, látta, hogy elesett Petőfi s Vajna kérdéseire aztán elmondta a következőt: 'Esküszöm uram az öreg istenne, hogy mind a két szememmel láttam, mikor levágták. Mikor már menekvén nem volt és

sok katonaság s pajtásaim is elesetek, lovam pedig nagy sebet kapott és vérzett, féltem, hogy a lovam összeesik. Menekültem tehát, de nem arra, a merre a magyarok voltak és a merre a többi menekült. Arra nem is lehetett, hanem a hogy erre felé sebesen jövek az uton, utólerém Petőfit, az ajutánsát, a ki egyedül, gyalog, hajadonfővel sebesen haladt az uton erre felé. Még utól sem értem s már megismerem Petőfit, ki meneközben mindjárt-mindjárt nézett visszafelé. A hogy utólerém, szívszolgáltat mellője és hátulról a turkójánál benyulva megragadtam a ruháját. Petőfi pedig balkézével a kengyelcsíját fogta meg. 'Uram, haladjunk, mert fiznek, jönnek utánunk!' Sebesen vágtatva vagy két puskalövést haladtunk. Egy-egy ölnél is nagyobbakat léptet, mert birta még a ló, de négy lovas-muszká hátulról mind közelebb-közelebb jött utánunk s már annyira közel voltak, hogy rajtuk túl a pisztolygolyó a farkast is elejtette volna. Petőfi visszatérintve kiáltja: 'Allj meg!' s abban a perczen elereszti a kengyelcsíját. 'Bocsáss!' — kiáltja mérgesen — engem az isten sem ment meg! ... Ezzel kirántja magát a kezemből s bal-felét az ut mellett a hegnynek ment a kukoriczába. De alig tehetett 25 vagy 30 lépést felfelé a kukoriczába, az elől érkezett két muszká lovas utána ugrott és láttam, a mint a réznelyű karddal az egyik kettőt vágott a fejére. A második vágásra esett le a földre s a földön egy vágást tett rá. A kukoriczában valamivel feljebb még lehetnek menekültek, mert láttam, hogy ismét vágta, sőt később még lövést is hallottam. 'Vajna kérdezte, hogy: hát szegény adjutáns Petőfi akkor, abban a perczen, mikor a muszká beérte a kukoriczában, mit csinált? Nem védelmezte magát kardjával? — 'Kardjával? Nem volt annál uram, kard — felelte Szukra. Nem volt annál semminemű fegyver; még csak egy szalmaszál se. A muszká nem is érte be egészen, már Petőfi megállott s fejét a muszká felé fordítva várta — mert nagyon el lehetett fáradva — míg a muszká beérte. Az első ütésre nem esett le, csak a másodikra.' Nekem nem tetszett valószínűnek, írja Vajna, hogy Petőfinél kard ne lett volna, pedig ugy volt, a hogy Szukra mondta. Később kétségbevonhatatlannal konstatálták, hogy Petőfi az ütközett alatt civizt és nem katonaruhát viselt. Ez már históriai ténynév vált valóssá. Milyen könnyű lett volna nekem Szukráktól felvilágosítást kapni az iránt, hogy Petőfi miként volt öltözve? De arra egyáltalában nem gondoltam; sőt egyáltalában eszembe se jutott, hogy Petőfi — kit Szukra folytonosan 'ajutáns' Petőfinék nevezett, nem fegyveresen és nem katonaruhában vett volna részt az ütközetben, írja, ha nem vett is részt, de hogy az ütközett folyamata alatt nem katonaruhát viselt volna.

A hivatalos lap a 'Budapesti Közlöny' e hó 3-ikán rendkívüli kiadásban, este jelent meg, s nagy feltűnést okozott közleményével. Közölte ugyanis a monarchiánk és Németország közt 1879. okt. 7-ikén kötött szerződést, hogy a közlés véget vessen ama kétségeknek, melyek e frigy tisztán védelmi szándéka ellen különböző oldalról tápláltatnak és különböző czélokra fölháztatnak. A szerződésből kitűnik, hogy a szövetség egy netán orosz részről eredő támadás ellen köttetett. Továbbá azt mondja egyik pontja, hogy a szerződés mind a két fél részéről titokban tartandó és valamely harmadik hatalommal csakis a két fél beleegyezésével közölhető.

* I. Napoleon sajátágos arczképét vásárolta meg közelebb Napoleon herceg Velencében. Az arczkép a nagy császár hajából készült s 6 maga adta azt 1809-ben egy veleneczei hölgynek.

* A balti csatornának építéséhez most tavaszszal komolyan hozzá kezdenek. A 34 1/2 kilométernyi csatorna építésénél állandóan 4000 munkás lesz elfoglalva, kiknek számára a vonal hosszában 2 nagy kaszárnyát építenek.

* A franczia akadémia emlékermet veretett abból az alkalomból, hogy Amale herceg száműzése alkalmával Chantilly pompás kastélyát az Institútnak ajándékozta. Egyik oldalt a herceg neve, a felirat s kelet van, a másik oldalon a kastély rajza. Renan vezetése alatt külön küldöttség vitt el a hercegnak három példányt ebből az emlékéremből: arany, ezüst és bronz példányokat.

* A divat változatosságára gondolva, egy new-yorki urhölgy oly szerződést mellettt festette le magát egyik előkelő festővel, hogy az időről-időre tartozzék a nő haviselést a legújabb divat szerint megváltoztatni. Eredetileg a képen sármára féltelt haj volt, később froufrouk s majd más divat szerint alakította át.

* A német trónörökös betegségevel szemben tanúsított rokonszeny nyilvánítások közt nem a legutolsó volt az Aix-la-Chapelle község lakosaié, kik egy szomszéd szent helyre búcsijárásit rendeztek a trónörökös egészsége érdekében s ez alkalommal 8 felerbe öltözött leány vitt fent óriási 56 fontos gertyát, melyekből minden kont a trónörökös életéből egy évnek felel meg.

A MAGYAR HIRLAPIRODALOM 1888-BAN.

I. POLITIKAI NAPILAPOK.

Budapesten.

Posti Napló. Szerk. ifj. Ábrányi Kornél; kiadó-tulajdonos az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. XXXIX. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára egész évre 18 frt.

Budapesti Közlöny. Hivatalos lap. Szerk. Salamon Ferencz. XXII. évfolyam. Kiadja az Athenaeum. Ára a 'Hivatalos Értesítő'-vel együtt 20 frt.

Egyetértés. Szerk. Csávoszky Lajos; kiadó-tulajdonos Pallás irodalmi és nyomdai részvénytársaság. XXII. évfolyam. Ára 20 frt.

Magyar Állam. (Idők tanuja.) Laptulajdonos és szerk. Lonkay Antal. XXI. évfolyam. Ára 20 frt.

Budapest. Szerk. Gracza György; kiadó-tulajdonos Wodianer F. XII. évfolyam. Ára 12 frt.

Posti Hírlap. Főszerk. Légrády Károly; szerk. dr. Kenedi Géza; kiadja a Légrády testvérek. X. évfolyam. Ára 14 frt.

Budapesti Hírlap. Szerk. Csukási József; kiadók és laptulajdonosok Csukási József és Rákosi Jenő. VIII. évfolyam. Ára 14 frt.

Nemzet. Főszerkesztő Jókai Mór; felelős szerk. Visi Imre; kiadó-tulajdonos az Athenaeum. VII. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára 24 frt.

Budapesti Ujság. Főszerk. Bugdányi Mór; szerk. Sz. Kovács Zoltán; kiadja Márkus Samu. II. évf. Ára helyben 10 frt; vidékre 12 frt.

Kis Ujság. Szerk. Pap László; kiadó-tulajdonosok Wodianer F. és fia. II. évfolyam. Ára helyben 7 frt 20 kr.; vidékre 9 frt.

Vidéken.

Szegedi Híradó. (Szeged.) Szerk. Nagy Sándor; kiadó-tulajdonos Burger Gusztáv. XXX. évfolyam. Ára 15 frt.

Alföld. (Arad.) Szerk. Vörös Vidor; kiadja Réthy Lipót és fia. XXVIII. évfolyam. Ára helyben 12 frt, vidéken 14 frt.

Nagyvárad. (Nagyvárad.) Szerk. és kiadó-tulajd. Hügel Ottó. XIX. évfolyam. Ára helyben 10 forint, postán küldve 12 frt.

Szegedi Napló. (Szeged.) Főszerk. Enyedi Lukács, szerk. Kulinyi Zsigmond; kiadó Bába Sándor. XI. évfolyam. Ára 14 frt.

Délmagyarországi Közlöny. (Temesvár.) Szerk. Tábori Róbert; kiadó-tulajd. Magyar testvérek. IX. évfolyam. Ára 14 frt. (Ezelőtt Délmagyarországi Lapok.) **Ellenzék.** (Kolozsvár.) Szerkesztő Bartha Miklós; kiadó-tulajdonos Magyar Mihály. IX. évfolyam. Ára 16 frt.

Arad és Vidéke. (Arad.) Szerk. Méray Horváth Károly; kiadó-tulajdonos Gyulai István. VIII. évfolyam. Ára helyben 12 frt, postán küldve 14 frt.

Szabadság. (Nagyvárad.) Szerk. Rácz Mihály; főszerk. Murai Károly; laptulajdonos és kiadó Laszky Armin. VIII. évfolyam. Ára helyben 10 frt, vidéken 12 frt.

Aradi Közlöny. (Ajád.) Szerk. és kiadja Hindy Árpád; III. évfolyam. Ára helyben 12 frt, vidékre 14 frt.

Kolozsvár. (Kolozsvár.) Szerk. Petelei István; kiadja Ajtai K. Albert. II. évfolyam. Ára 16 frt.

Erdélyi Híradó. (Kolozsvár.) Szerk. és laptulajdonos Korbuly József. I. évfolyam. Ára 16 frt. Összesen = 21.

II. POLITIKAI HETILAPOK.

Budapesten.

Politikai Újdonságok. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. XXXIV. évfolyam. Ára 6 frt; a 'Vasárnapi Ujság'-gal együtt 12 frt.

Hírmadár. Szerk. és tulajdonos Komócsy József. XXI. évfolyam. Ára 4 frt.

Képes Néplap és Politikai Híradó. Szerk. Nagy Miklós; kiadja a Franklin-Társulat. XVI. évfolyam. Ára 2 frt, a 'Világkronika'-val együtt 4 frt.

Nemzeti Hírlap. Szerk. Kulcsár Ernő; laptulajdonos Rózsa Kálmán és neje. IV. évfolyam. Ára 4 frt.

A Nap Zászlója. Szerk. és kiadó-tulajdonos Lukács Gyula; társzerkesztő Seffer László. III. évfolyam. Ára 4 frt.

Magyar nép. Szerk. és laptulajdonos Benedek Elek. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Vidéken.

Győri Közlöny. (Győr.) Szerk. dr. Katona Mór; kiadó-tulajdonos Surányi János. XXXII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 10 frt.

Eger. (Eger.) Szerk. Szabó Ignác; kiadó-tulajdonos az egri érsek-lyceumi nyomda. XXVII. évfolyam. Ára 5 frt.

Máramaros. (Máramaros-Sziget.) Szerk. Vékony Antal; főszerk. Dobay Sándor; kiadja Siehermann Mór. XXIV. évfolyam. Ára 6 frt.

Somogy. (Kaposvár.) Szerk. és tulajdonos Roboz István; lapkiadó Roboz István és Hagelmann Károly. XXIV. évfolyam. Ára 5 frt.

Vas megyei Lapok. (Szombathely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bertalanffy József. XXII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Kecskeméti Lapok. (Kecskemét.) Szerk. Habina János. XXI. évfolyam. Ára 5 frt.

Debreczen. (Debreczen.) Szerk. Gáspár Imre; kiadó-tulajdonos Kutas Imre. XX. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 10 frt.

Egri Népszav. (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Luga László. XIX. évfolyam. Ára 2 frt.

* Az egyes szakokban a lapok kiadásának idejék szerint vannak sorozva.

Maros. (Makó.) Szerk. Kristóffy József; kiadó-tulajdonos Gaal és Gömöry. XIX. évfolyam. Ára 5 frt. **Abauj-Kassai Közlöny.** (Kassa.) Szerk. Deil Jenő; kiadó-tulajdonos Timkó József. XVII. évfolyam. Ára 6 frt. (Múlt évben nem politikai tartalommal jelent meg.)

Kecskemét. (Kecskemét.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bódogh Lajos. XVII. évfolyam. Ára 5 frt.

Pécsi Figyelő. (Pécs.) Szerk. Kis József; laptulajdonos Nagy Ferencz; főszerk. Várady Ferencz. XVI. évfolyam. Ára 5 frt.

Négyrati Lapok és Honti Híradó. (B.-Gyarmat.) Szerk. Horváth Danó; kiadó-tulajdonos Kék László. XVI. évfolyam. Ára 6 frt.

Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Vértési Arnold; főszerk. Kerecsy Vilmos. XV. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 10 frt.

Zala. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Varga Lajos; laptulajdonos Fischel Fülöp. XV. évfolyam. Ára 5 frt.

Békésmegyei Közlöny. (Békés-Csaba.) Szerk. dr. Zsilinszky Endre; kiadó-tulajdonosok Póvassay testvérek. XV. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Jász-Nagykún-Szolnok. (Szolnok.) Szerk. és kiadó-tulajdonos ifj. Scheffits István. XII. évfolyam. Ára 4 frt.

Újvidék. (Újvidék.) Szerk. Zanbauer Ágoston; XIII. évfolyam. Ára 6 frt.

Kalocsai Néplap. (Kalocsa.) Szerk. Mócsy Antal; XI. évfolyam. Ára 2 frt.

Pozsonyvidéki Lapok. (Pozsony.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Arányi Dezső. VIII. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 12 frt.

Nyitrai Közlöny. (Nyitra.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos dr. Bangha Sándor. VIII. évfolyam. Ára 6 frt.

Dunántúl. (Szombathely.) A 48-as és függetlenségi párt közlönye. Szerk. és kiadja Kovács Kaffehr Béla; kiadja Gabriel és Poszlavszky. VII. évfolyam. Ára 5 frt.

Pécs. (Pécs.) Szerk. és laptulajdonos Feiler Mihály; VII. évfolyam. Ára 5 frt.

Széklőföld. (Kézdi-Vásárhely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos ifj. Dobay János. VII. évfolyam. (Megjelen hetenként kétszer. Ára 6 frt.)

Zombor és Vidéke. (Zombor.) Szerk. dr. Molnár Gyula. VII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Széki Nemzet. (Sepsi-Szent-György.) Szerk. Málik József; társzerk. T. Nagy Imre; laptulajdonos és kiadó a 'Jókai-nyomda-részvénytársulat'. VI. évfolyam. Megjelen hetenként négyyszer. Ára 10 frt.

Cegléd. (Cegléd.) Szerk. Gorócz Albert; laptulajdonos Tálasy Árpád. VI. évfolyam. Ára 4 frt.

Brassó. (Brassó.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Szeberényi József. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként háromszor. Ára 7 frt.

Közvélemény. (Szabadka.) Szerk. és laptulajdonos dr. Dominus Simon. III. évfolyam. Ára 6 frt.

Máramarosi Lapok. (M.-Sziget.) Szerk. Szépfaludi Orsolya Ferencz; kiadja Siehermann Mór. III. évfolyam. Ára 6 frt.

Félegyháza és Vidéke. (Félegyháza.) Szerk. dr. Fazekas Kálmán. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Gyulafehérvár. (Gyula-Fehérvár.) Szerkesztő dr. Mayer Ödön; kiadó-tulajd. Ávéd Jakó. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Makói Hírlap. (Makó.) Szerk. Draskóczy Ede; kiadó-tulajd. Engel Adolf. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Pancsova és Vidéke. (Pancsova.) Szerk. dr. Vizoly Zakariás. II. évfolyam. Ára helyben 5 forint, vidékre 5 frt 50 kr. (Magyar és német szöveggel.)

Somogyi-megyei. (Kaposvár.) A somogyi ellenzék közlönye. Szerk. Vörös János. II. évfolyam. Ára 4 frt. Összesen = 41.

III. VEGYES TARTALMU KÉPES HETILAPOK.

Budapesten.

Vasárnapi Ujság. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. XXXV. évfolyam. Ára 8 frt; a 'Politikai Újdonságok'-kal együtt 12 frt.

Képes Csallád Lapok. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Murányi Armin; szerk. Brankovics György. X. évfolyam. Ára a 'Nő a házban' havi mellékklappal 6 frt.

Ország-Világ. Szerk. Benedek Elek; kiadó-hivatal a Pallás irodalmi és nyomdai részvénytársaság. IX. évfolyam. Ára 10 frt. Összesen = 3.

IV. EGYHÁZI ÉS ISKOLAI LAPOK.

Budapesten.

Religio. Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Brezn

Hölgyek Lapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Milas Vilmos. XII. évf. Ára 10 ft.

Szépirodalmi Csejnek. Regény-folyóirat. Rendes folyam. Szerk. és kiadó Milas Vilmos. XII. évfolyam. Ára 5 forint.

Nemzeti Könyvtár. Szerk. és kiadó Aigner Lajos. X. évfolyam. Megjelen két hetenként. Ára 7 ft 20 krajczár.

Olvasó Kör. Szépirodalmi regény-folyóirat. Szerk. Fülöp György; kiadó-tulajdonos Fülöp György szül. Kormányos Róza. IX. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén és 15-én. Ára 6 ft.

Egyenlőség. Társadalmi hetilap. Szerk. Szabolcsi Miksa. VII. évfolyam. Ára 7 ft.

Magyar Figaro. (Pikáns Lapok.) Szerk. Satanello (Márkus József); főkunatárs Krix-Krax (Bárony István); kiadó-tulajdonos Kumosy Vilmos. VI. évfolyam. Ára 8 ft.

Budapesti Hírnök. Szerk. és kiadó-tulajdonos Perczel Gyula. IV. évfolyam. Ára 10 ft.

Jókai Mór újabb regényei. Szerk. és kiadó Jókai Mór. IV. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Új Ég és Új Föld. Társadalmi napilap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Szini Károly. I. évfolyam. Ára 6 ft.

Külföldön.

Amerikai Nemzetőr. (New-York.) Szerk. Viltay A. H. és Miskolczy Henrik; kiadó a new-yorki műkedvelő-társaság. V. évfolyam. Ára 5 ft.

Összesen = 13.

VI. HUMORISZTIKUS LAPOK.

Budapesten.

Üstökös. Szerk. és kiadó-tulajdonos Szabó Endre. XXXI. évf. Ára 8 ft.

Borszem Jankó. Szerk. Csicseri Bors (Dr. Ágai Adolf); kiadó-tulajdonos az Athenaeum. XXI. évfolyam. Ára 8 ft.

Bolond Istók. Szerk. és tulajdonos Don Pedro (Bartók Lajos). XI. évfolyam. Ára 8 ft.

Urambátám. Szerkesztő és lap-tulajdonos Baróti Lajos. III. évfolyam. Ára 8 ft.

Füstölő. Szerk. és kiadó-tulajdonos Ács Géza; IV. évfolyam. Ára 6 ft.

Kacagás Thália. Szerk. és kiadó-tulajdonos Bártay P. Antal. I. évfolyam. Ára 6 ft.

Vidéken.

Garabonciás Diák. (Győr.) Szerk. Gárdonyi Géza; kiadó-tulajdonos Szávay Gyula. VII. évfolyam. Ára 4 ft.

Torma. (Szombathely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Kun Samu. VII. évfolyam. Ára 6 ft.

Vöröb Jankó. (Pécs.) Szerk. és lap-tulajdonos Várady Ferencz. IV. évfolyam. Ára 6 ft.

Villám. (Debreczen.) Szerk. és lap-tulajdonos Kerekes Géza. IV. évfolyam. Ára 5 ft.

Csirip-Csirip. (Miskolc.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Ruttkay Menyhért. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Összesen = 11.

VII. SZAKLAPOK.

Budapesten.

Gazdasági Lapok. Szerk. és lap-tulajdonos Orfódy Lajos; szerk.-társak Baranyai István, Krick Aladár. XI. évfolyam. Ára 8 ft.

Orvosi Hetilap. Szerk. és tulajd. Markusovszky Lajos tr.; főkunatárs Balogh Kálmán tanár. XXXII. évfolyam. Ára 10 ft.

Vadász és Versenylap. Szerk. Pulay Kornél; lap-tulajdonos Sárkány Ján. Ferencz. XXXII. évfolyam. Ára 12 ft.

Gyógyászati. Szerk. és kiadó Schächter Miksa tr.; lap-tulajdonos Kovács József tr.; főkunatárs Szénágy Sándor tr. XXVIII. évfolyam. Ára 10 ft.

Gyógyászati Hetilap. Szerk. és kiadó-tulajd. Schödy Sándor. XXVII. évfolyam. Ára 10 ft.

Jogtudományi Közlöny. Szerk. dr. Dárday Sándor, főkunatárs dr. Fayer László, kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXIII. évfolyam. «Curia Határozatok» melléklettel.

Posta-Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos Bőszörményi Kálmán; társ-szerk. Botár János. XXII. évfolyam. Ára 6 ft.

A Magyar Királyi Posta és Távirat Rendeletek-Tára. Kiadja a közmunka- és közlekedési m. k. minisztérium. XXII. évfolyam. A postai hivataloknak ingyen küldetik.

Typographia. Szerk. Zaka Lajos; kiadó-tulajdonos a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egylete. XX. évfolyam. Ára 4 ft. («Gutenberg» német melléklettel).

Sinpad. Szerk. és kiadó-tulajdonos Rajkai F. I. XX. évfolyam. Ára 4 ft.

Vasúti és közlekedési Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Heltai Ferencz. XIX. évfolyam. Megjelen hetenként 3-szor. Ára 12 ft.

Hivatalos Rendőri Közlöny. Kiadja a m. kir. belügyminisztérium. XVIII. évfolyam. Valamennyi törvényhatóságokhoz ingyen küldetik. Megjelen naponként. Ára 3 ft.

Sorsolási Tudósító. Szerk. és kiadó Aradi Rezső. XVIII. évfolyam. Megjelen minden húsz után magyar és német szöveggel. Ára 3 ft 50 kr.

Pannónia. Adler és társa sorsolási tudósítója. XVII. évfolyam. Megjelen havonként 2-3-szor magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

A budapesti áru- és értéktárolás eljárással. Kiadja a miniszteri tőzsedebiztos. XV. évfolyam. Megjelen minden tőzsedénapon. Ára 8 ft; postán 12 ft.

Statistikai Heti Kimutatás. Szerk. Kőrösi József; kiadja a fővárosi statisztikai hivatal. XVI. évf. Ára 3 ft.

Földmívelési Érdekeink. Szerk. és kiadó-tulajd. Bosányi Endre. XV. évfolyam. Ára 6 ft, a «Falusi Gazda»-val 8 ft.

Falusi Gazda. Szerk. és kiadó-tulajd. Bosányi Endre. XV. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 3 ft.

Borászati Lapok. Szerk. és kiadó-tulajd. Orfódy Lajos és Engelbrecht Károly; főkunatárs Stollár Gyula. XV. évf. Ára 5 ft.

Hajnal. Szabadkőművesi közlöny. Magyarországi symbolikus nagypáholyának hivatalos közlönye. Szerk. Abafi Lajos és Gelléri Mór. XV. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára a tagok számára 3 ft.

Pénzügyi Közlöny. Kiadja a m. kir. pénzügyminisztérium. XV. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Rendelési Közlöny. A magyar királyi honvédség számára. XIV. évf. Megjelen havonként 2-3 szám.

Morour. Hiteles sorsolási tudósító. Szerk. és kiadó Politzer Zsigmond. XIV. évfolyam. Megjelen minden húsz után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Központi Értesítő. Kiadja a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium. XIII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer, évenként 60-70 iv. Ára helyben 4 ft; vidéken 6 ft.

Építő Ipar. Szerk. Ney Béla; a kiadó-tulajdonosok képviselője Pártos Gyula. XII. évf. Ára 8 ft.

Népszava. A magyarországi általános munkáspárt közlönye. Szerk. és kiadó Ferenzi József; XII. évfolyam. Ára 2 ft 40 krajczár.

Gazdasági Mernők. Szerk. és kiadó-tulajdonos Gonda Béla. XII. évfolyam. Ára 12 ft.

Corvina. A magyar könyvkereskedők egyletének közlönye. Szerk. Aigner Lajos. Tulajd. a magyar könyvkereskedők egylete. XI. évfolyam. Megjelen minden hó 10-, 20- és 30-án. Az egylet tagjai ingyen kapják.

Közegészségügyi Kalauz. Szerk.-tulajd. dr. Lőrincz Ferencz. X. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén és 15-én. Ára 6 ft.

Magyar Föld. Közgazdasági lap. Szerkesztő és kiadó-tulajdonos Dapsy László. IX. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor. Ára 12 ft.

Községi Közlöny. Szerk. Barta László, lap-tulajdonos és kiadó az orsz. központi jegyzői egylet. IX. évfolyam. Ára 6 ft.

Magyar Ipar. Az országos iparregyesítő közlönye. Szerk. Mudrony Soma; főkunatárs Gelléri Mór. IX. évfolyam. Megjelen a hó első és második felében. Ára nem tagoknak 3 ft.

Magyar Tisztviselő. Szerk. és kiadó-tulajdonos Csikvári Jákó. IX. évfolyam. Ára 5 ft.

Vadász-Lap. Szerk. és kiadó-tulajd. Sárkány János Ferencz; szerkesztőtárs Egervári Gyula; megjelen minden hó 5-, 15- és 25-én. IX. évfolyam. Ára 6 ft.

Vállalkozók Lapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Wittenrath K. János. IX. évfolyam. Ára 8 ft.

Büntető Jog Tára. Szerk. és kiadó Németh Péter; belmunkatárs Baumgarten Károly; IX. évfolyam. Ára 8 ft.

Budapesti Lloyd. Hiteles sorsolási tudósító. Szerkesztő Engel Zsigmond. IX. évfolyam. Megjelen havonként 3-4-szer. Ára 2 ft.

Magyar Morour. Hiteles sorsolási tudósító. Kiadó és tulajdonos Lőry J. bankár. IX. évfolyam. Megjelen minden húsz után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Magyarország és Környékének Időjárásáról. Távirati jelentések. Szerk. és kiadó dr. Szentgyörgyi Weiss. IX. évfolyam. Megjelen mindennap. Hivatalból küldetik szét.

Magyar Kereskedők Lapja. Szerk. Kormos Alfréd és Kende Zsigmond; VIII. évfolyam. Ára 7 ft 50 kr.

Magyar Pénzügy. Szerk. Kormos Alfréd. VIII. évfolyam. Ára az «Alt. Sorsolási Értesítő»-vel 10 ft.

Országos Törvénytar. Kiadja a m. kir. belügyminisztérium. VII. évfolyam. Megjelen évenként 20-24 szám. Ára 4 ft.

Községügyi Értesítő. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium közlönye. VII. évfolyam. Ára 10 ft.

A M. Mernők és Építész-Egylet Heti Értesítője. Szerk. Ney Béla; kiadja a Magyar Mernők- és Építész-Egylet. VII. évfolyam. Az egyesület tagjainak minden utánzatért nélkül küldetik.

Magyar Háziaszonyok. Szerk. Andrea; kiadó-tulajdonos dr. Murányi Armin. VII. évfolyam. Ára 6 ft.

A Jog. Szerk. és kiadó J. Révai Lajos és dr. Stiller Mór. VII. évfolyam. Ára 6 ft.

Unio. Hiteles sorsolási hírlap. Kiadja Beifeld József. VII. évfolyam. Megjelen minden húsz után. Ára 2 ft.

Magyar Szerszerművelők Lapja. A magyar szerszerművelők országos egyesületének közlönye. Szerkesztő Bosányi Endre. VI. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Magyar Közigazgatás. Szerk. és kiadó-tulajdonos Boncz Miklós. VI. évfolyam. Ára 8 ft.

Értesítő. A budapesti hitelezői védegyelet tagjaihoz. VI. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Az egylet tagjainak ingyen küldetik.

Színészek Lapja. Szerk. Béneji István; kiadja a magyar színész-egyesület központi igazgató-tanácsa. VI. évfolyam. Ára 6 ft.

Magyar Nemzetgazda. Szerk. és lap-tulajdonos Mende Bódog. V. évfolyam. Ára 10 ft.

Aesculap. Organum Pharmaciae. Szerk. és tulajdonos Rácz Károly; kiadó-tulajdonos id. Poldini Ede és társa. V. évfolyam. Ára 4 ft.

Hercules. Testgyakorlati közlöny. Szerk. Porzolt Jenő és Porzolt Kálmán; V. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Magyar Dohány-Újság. Szerk. és kiadó-tulajdonos Daróczi Vilmos. V. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Ára 4 ft.

Ügyvédok Lapja. Szerk. és lap-tulajdonos dr. Wolf Vilmos. V. évfolyam. Ára 6 ft.

Vendéglők Lapja. («Pincérek Lapja») Szerk. és lap-tulajdonos Ifj. György. V. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 6 ft.

A Főváros. Budapest fővárosi törvényhatóságának hivatalos közlönye. Szerk. és kiadó-tulajdonos Pichler N. István. IV. évfolyam. Ára 8 ft.

Gyógyászati Közlöny. Szerk. és kiadja Csurgay Kálmán. IV. évfolyam. Ára 8 ft.

A Magyarországi Borbélyok és Fodrászok Lapja. Szerk. és kiadja Pollák József; lapvezérek Mezey Péter és Dankovszky István. IV. évfolyam. Megjelen minden hó 1. és 15-én. Ára 5 ft.

Katonai Lapok. Szerk. Bolgár Ferencz. III. évfolyam. Ára 8 ft.

Magyar Királyi Póstatákarékpénztári Közlöny. Kiadja a m. kir. póstatákarékpénztár. III. évfolyam.

Telegrafügyi Szemle. Szerk. és kiadja Botár János. III. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 forint.

Zenelap. Szerk. Ságth József; lap-tulajdonos Müller K. III. évfolyam. Megjelen havonként háromszor. Ára 6 ft.

Fővárosi Hírnök. Kiadó- és lap-tulajdonos Pekarik J. III. évfolyam. Ára 6 ft. (Múlt évben «Budapesti Hírnök» címmel jelent meg.)

Divatásznok. Szerk. Pávics Ilona; kiadó-tulajdonos Milassin Vilmos. III. évfolyam. Megjelen minden hóban kétszer. Ára 5 ft.

Főnyeremény. Sorsolási tudósító. Kiadó Győri és Wohl. III. évfolyam. Megjelen minden húsz után. Ára 1 ft 80 kr.

Gyakorlati Kereskedelmi Tudományok. Szerk. és kiadja Zachár Gyula. II. évfolyam. Megjelen havonként 2-szer. Ára 8 ft.

Nemzetközi Ipar- és Kereskedelmi Közlöny. Főszerk. Magyarbányás Agoston; szerk. és kiadó-tulajdonos Csátray (Csétebny) József. III. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Orvosi Heti Szemle. Szerk. és kiadó: dr. Flesch Nándor és Heltai Manó. III. évfolyam. Ára 8 ft.

A Regalebérli. Szerk. és kiadó-tulajdonos Salzer Izor. III. évfolyam. Megjelen minden hó 1., 10. és 20-án. Ára 5 ft. (Ez előtt német szöveggel jelent meg.)

Szerencse-Hírnök. Kiadja Ernye A. H. III. évfolyam. Megjelen minden húsz után. Ára 2 ft.

Házi Számvásárlók. Szerk. és kiadó-tulajdonos Parthay Géza. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Ipariügylek. Szerk. Ráth Károly. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Magyar Czipészek Lapja. Szerk. Weiss Agoston; főkunatárs Dépold J. II. évfolyam. Megjelen minden hó 1-én és 15-én magyar és német szöveggel. Ára 4 ft.

Magyar Kir. Államvasutak Hivatalos Lapja. Kiadja a magyar kir. államvasutak igazgatósága. II. évfolyam. Megjelen havonként 4-5 szám. Hivatalból küldetik.

Austria-Hungaria. Szerk. és kiadja Bernáth D. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer magyar és német szöveggel. Ára 6 ft.

Budapesti Lakáshirdető. Szerk. és lap-tulajdonos Weiss Mór. II. évfolyam. Megjelen havonként háromszor magyar és német nyelven. Ára 3 ft 50 kr.

Budapesti Morour. Szerk. Politzer Zs. II. évfolyam. Megjelen minden húsz után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Iparossegédok Lapja. Szerk. és kiadja Bálint Kálmán. I. évfolyam. Ára 4 ft.

Keresztény Magyarországi. Szerk. és kiadó-tulajdonos Clair Vilmos. II. évfolyam. Ára 4 ft.

Magyar Katonai Közlöny. Szerk. és lap-tulajdonos Arányi K. II. évfolyam. Ára 12 ft.

Sorsolási Közlöny. Kiadó-tulajdonos Beinel Lajos. II. évfolyam. Megjelen minden húsz után. Ára 1 ft 20 kr.

Új Magyar Merkúr. Szerk. és kiadja Kövry Armin. II. évfolyam. Megjelen minden húsz után. Ára 2 ft.

Gazdasági Lapok. Szerk. és kiadó-tulajdonos Eörsi Gyula. I. évfolyam. Megjelen minden hó 10. 20. és 30-án. Ára 6 ft.

Hosszú Élet. Szerk. és lap-tulajdonos dr. Lőrincz Ferencz. I. évfolyam. Megjelen minden hó 1. és 15-én. Ára 4 ft.

Irodalmi Értesítő. Szerk. Szana Tamás; kiadja Hornyánszky Viktor. I. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 1 ft.

Kovács-Ipar. Szerk. Clair Vilmos; kiadó-tulajdonos: a budapesti kovács-egyesület segélyző, önképző- és munkaközvetítő egylete. I. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára helyben 3 ft; vidékre 4 ft.

Pénzügyi Utmutató. Szerk. és kiadó-tulajdonos Lendvay Sándor. I. évfolyam. Megjelen minden húsz után. Ára 2 ft.

Vidéken.

A Nép Kertésze. (Selmecz.) Szerk. és kiadó Vörös Ferencz. XXXII. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 3 ft.

Bányászati és Kohászati Lapok. A m. kir. bányászati Akadémia közlönye. (Selmecz.) Szerk. Farbak István. XXI. évfolyam. Megjelen minden hónap 1-én és 15-én. Ára 6 ft.

Erdélyi Gazda. (Kolozsvár.) Az erdélyi gazdasági egylet közlönye. Szerk. Gamauf Vilmos. XX. évfolyam. Megjelen minden hó 1. és 15-én. Ára 2 ft. Az egylet tagoknak ingyen küldetik.

A Gyakorlati Mezőgazda. (Kassa.) Szerk. Kovács Béla, kiadó-tulajdonos Sporzon Pál. XVII. évfolyam. Ára 6 ft.

A nyitrai gazdasági egylet közlönye. (Nyitra.) XIII. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 3 ft.

Orvos-Természettudományi Szemle. A biharmegyei orvos-gyógyászati- és természetudományi egylet közlönye. (Nagy-Vár.) Szerk. dr. Bodor Károly. XII. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft. Egyleti tagok évdi fejében kapják.

Értesítő a kolozsvári orvos-természettudomány-társulat gyűléséről. (Kolozsvár.) A választmány megbízásából összeállítja dr. Kling Nándor titkár. XII. évfolyam. Megjelen havonként 2-3 szám.

Összehasonlító Irodalomtörténelmi Lapok. (Acta Comparationis Litterarum Universarum.) (Kolozsvár.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos dr. Meitzl Hugó. XI. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Tisztviselői Lapja. (Temesvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Berán Oszkár; főkunatárs dr. Kosári Aurél IX. évfolyam. Megjelen magyar és német szöveggel; eddig német nyelven jelent meg. Ára 6 ft.

A Zala-Egyszerű. Külön lenyomat a «Zalamegye» című lapból. IX. évfolyam. Megjelen havonként. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Szözlészeti, Borászati és Gazdasági Lap. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Maurer János. IX. évfolyam. Megjelen minden hó 11-én és 16-án. Ára 4 forint.

Alföldi Iparlap. (Szeged.) Főszerk. Bakay Nándor; szerk. Palotás Fausztin; főkunatárs Babos Elek; lap-tulajdonos a «Szegedi Ipartestület»; kiadó Engel Adolf. VII. évfolyam. Ára 4 ft.

Időjárás Naplár. Magyarországi számára. (Ó-Széplak.) Kiadja a nyitrai gazdasági egylet agrar-meteorológiai observatoriuma. VI. évf. Megjelen havonként két szám, ára 1 ft.; az observ. helyi észleléssel 2 ft.; az észlelések és értékelések együtt 6 ft.

Gazdasági Értesítő. (Eperjes.) Szerkesztő Szűcs János; kiadja a «Sárosmegyei gazdasági egyesület». V. évfolyam. Megjelenik minden két héten egyszer. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Magyar Tanítóképző. (Déva.) Szerk. Hetey Gábor; kiadja a dévai állami tanítóképződe tanári kara. III. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én és 30-án. Ára 3 ft.

Magyar Pincérek Lapja. (Debreczen.) Szerk. Muzsai Béni; kiadó-tulajdonos a «Debreczeni Ellenőr» nyomdája. II. évfolyam. Ára 6 ft.

Katholikus Világ. (Új-Pest.) Szerk. és kiadja Csipkő Ferencz. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Magyar Gazda. (Szatmár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Weiss Henrik II. évfolyam. Ára 4 ft.

A Magyar Nép Könyvesháza. (Töröcs-Szent-Márton.) Szerk. és kiadó Nagy István. II. évfolyam. Megjelen október-február hónapokban 10 füzetben. Ára 60 kr.

Pincérek Közlönye. (Nagyvárad.) Szerkesztő Némethy

Délmagyarország. (Temesvár.) Szerk. Dobay Sándor. II. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor. Ára 8 frt.

Fejérvári Hírlap. (Székes-Fejérvár.) Lapvezér Boros Mihály; szerk. Wurm Adolf; fõmunkatárs dr. Balassa József; kiadó-tulajdonos a lapbizottság. II. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor. Ára 8 frt.

Föld-Törvénst. (Nagy-Kikinda.) Szerk. Kiss Károly. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Kalocsa és Vidéke. (Kalocsa.) Szerk. és tulajdonos Hang Ferencz. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Kannentárolás és Vidéke. (Kun-Sz.-Márton.) Szerk. Veress Sándor; kiadó-tulajdonos Sima Ferencz. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Magyar-Óvár és Vidéke. (M.-Óvár.) Szerkesztő Borsai Kálmán; lap-tulajdonos Csorba Kázmér. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Néplap. (Szabadka.) Szerkesztő és lap-tulajdonos Polykássy Gerõ II. évfolyam. Ára 4 frt.

Tasnád. (Tasnád.) Szerk. és lap-tulajdonos Robl Vilmos; fõmunkatárs Lederer Zsigmond. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Újpesti Ellenõr. (Újpest.) Szerk. Brankovics György; kiadó-tulajdonosok Kacszander és Fuchs. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Vácsi Hírlap. (Vác.) Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Csányi János. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Zólyomi Híradó. (Zólyom.) Szerk. Katona Gyula; kiadó-tulajdonos Nályos Gyula. II. évfolyam. Ára 3 frt.

Baranyamegye. (Aranyos-Marót.) Szerk. Deme Károly; kiadó a aranyos-maróti könyvnyomda-résztul-társaság. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Beszterce-Nászd. (Beszterce.) Szerk. és kiadó Pries Jenõ. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Czegledi Függelék Hírlap. (Czegled.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Persay Ferencz. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Házasság. (Nyíregyháza.) Szerk. Sipos Lajos. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Hetillap. (Zenta.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos Schwarcz Sándor. I. évfolyam. Ára 2 frt.

Pozsonyregényi Közlöny. (Pozsony.) Szerk. és a lap-tulajdonosok képviselõje Orbók Mór; fõmunkatárs Györfy József. I. évfolyam. Ára 5 frt.

Ólvaügyi Lap. (Fogarás.) Szerk. Vécsy János; kiadó-tulajdonos Thierfeld Lópt. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Tiszavidék. (Kisújszállás.) Szerk. Simonyi Elek; lap-tulajdonos Gebej E. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Összesen = 130.

IX. HIRDETÉSI LAPOK.

Budapest.

Nemzetközi Kalauz. Szerk. és kiadó-tulajdonos Benjamin Manó. III. évfolyam. Megjelen naponként és díjtalanul osztatik.

Vidéken.

Kolozsvármegyei Hivatalos Közlönye. (Kolozsvár.) XI. évfolyam. Ára 4 frt.

Megyei Híradó. Hivatalos hetilap. (Kaposvár.) VII. évfolyam.

Háromszékmegei Értesítõ. (Seps-Sz.-György.) Szerk. Vajna Miklós; megyei aljegyzõ. V. évfolyam. Ára 4 frt.

Elsõ Szegedi Ajánlati Lap. (Szeged.) Szerk. és kiadó Wurdá Adolf. III. évfolyam. A fogyasztó közönségnek ingyen küldetik.

Összesen = 5.

X. FOLYÓIRATOK.

Budapest.

Erdészeti Lapok. Az országos erdészeti egyesület közlönye. Szerk. Bedõ Albert; fõmunkatárs Divald Adolf és Horváth Sándor. XXVII. évf. Megjelen havonként egyszer. Ára 8 frt.

Nyelvudományi Közlemények. Szerk. Bodenz József; kiadó a magyar tudományos akadémia. XXVII. évfolyam. Megjelen évenként 3 füzetben. Ára 3 frt.

Gyorsírási Lapok. Szerk. Vikár Béla; kiadó a budapesti magyar gyorsíró-egylet. XXVI. évfolyam. Megjelen évenként tízszer. Ára a melléklettel együtt 2 frt.

A Magyar Tudományos Akadémia Értesítõje. Kiadó a magyar tudományos akadémia. Szerk. a fõtitkár. XXII. évfolyam.

Számadok. A magyar történelmi társulat közlönye. Szerk. Szilágyi Sándor. XXII. évfolyam. Megjelen minden hõ 15-én (aug. és szept. hónapokat kivéve). Ára 6 frt; a társulat tagjai tagdíj (5 frt) fejében kapják.

Archaeológiai Értesítõ. A m. t. akad. archaeológiai bizottságának és az orsz. régészeti s embertanulmánytársulatnak közlönye. Kiadó a magyar tudományos akadémia. Szerk. Hampl József. XXII. (Uj évfolyam 8.) Megjelen ötször évenként. Ára 6 frt; a társulat tagjai 5 frt tagsági díjban kapják.

Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. Szerk. Volf György. XXI. évfolyam. Megjelen, a nagy szünetet kivéve, minden hõ elején. A tagok tagsági díj (4 frt) fejében kapják.

Magyar Mûvelõd. és Építész-Egylet Közlönye. Szerk. Ullmann Vilmos; fõmunkatárs Róvész Sámuel. XX. évfolyam. Megjelen két havonként. Ára 10 frt.

Természettudományi Közlöny. Kiadó a magyar természettudományi társulat. Szerk. Szily Kálmán, Lengyel Béla és Paszlavszky József. XX. évfolyam. Megjelen minden hónap 10-én. Ára nem tagok részére pótfüzetekkel együtt 6 frt.

Magyar Gyorsíró. Szerk. P. Gyurmán Andor; kiadó a budapesti II. ker. k. egyesületi gymnasium gyorsíró-köre. XIX. évfolyam. Megjelen havonként. Ára egész iskolai évre 2 frt; tanítóknek és tanulóknak 1 frt 50 kr.

Földtani Közlöny. Kiadó a magyarhoni földtani társulat. Szerk. Pethõ Gyula és Schafarik Ferencz titkárok. XVIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 5 frt. A társulati tagok tagsági díjban kapják.

Magyar Nyelvér. Szerk. és kiadó Szarvas Gábor. XVII. évfolyam. Megjelen minden hõ 15-én. Ára 5 frt.

Budapesti Szemle. A m. t. Akadémia megbízásából szerk. Gyulai Pál; kiadó a Franklin-Társulat. XVI. évf. Megjelen 10 fnyi havi füzetekben Ára 12 frt.

Földrajzi Közlemények. Kiadó a magyar földrajzi társaság. Szerk. Berecz Antal; a francia kivonattól szerkesztõ Király Pál. XVI. évfolyam. Megjelen évenként 10 füzetben. Ára 5 frt. Társulati tagok tagsági díjuk fejében kapják.

Statistikai havi füzetek. Kiadó a fővárosi statisztikai hivatal. Szerk. Kórosi József, igazgató. XVI. évfolyam. Ára 4 frt.

A Ludovica Académia Közönye. Szerk. és kiadó a m. k. honvédségi Ludovica Académia tanári kara. XV. évf. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 forint.

Elsõ magyar-német „Vasuti és Gőzhajózási Kalauz.” Kiadó Goritschnigg Albert. XV. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

Magyar Igazságügy. Szerk. dr. Tarnai János; kiadó Singer és Wolfner. XV. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 12 frt.

Pályozó. Irodalomtörténeti közöny. Szerk. és kiadó Abafi Lajos. XIII. évfolyam. Megjelen — jul. és aug. hónapokat kivéve — havi füzetekben. Ára 3 frt.

Iraolita Tanügyi Értesítõ. Szerkesztõ Szántó Eleázár; kiadó az «Orsz. magy. ízr. tanító-egyesület». XIII. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára nem tagoknak 2 frt.

Magyar Könyv-Szemle. Közbeocsátja a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára. XIII. évfolyam. Megjelen évnegyedeként. Ára 4 frt. (Mult évben az 1886. folyam jelenti meg.)

Polgári Iskola. A polg. isk. tan-egyesület közönye. Szerkesztõ dr. Göz József; h. szerk. Sajóhelyi Béla. XIII. évfolyam. Megjelen, aug. és szept. hónapokat kivéve, havonként egyszer. Ára 2 frt. Az egyesület tagjai tagdíj fejében kapják.

Egyetemes Philológiai Közlöny. Szerk. és kiadó Heinrich Gusztáv, P. Thewrewk Emil és Abel Jenõ. XII. évfolyam. Megjelen, a szünidõket kivéve, minden hónap elején. Ára 6 frt.

Gallus. Közlemények a baromfitenyésztés és nyulászattal köröbõl. Szerk. és kiadó-tulajdonos Grubicz Géza. A nyulászati rovat vezetõje br. Ambrózy Béla. XII. évfolyam. Megjelen minden hõ 15-én. Ára 3 frt.

Kisdednevelõs szülõk, kisdednevelõk és a nevelésgy. barátai számára. Szerk. Dömötör Géza; kiadó a «Kisdednevelõk országos egylete». XII. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 4 frt.

Nemzetgazdasági Szemle. Szerkesztõ és kiadó Heltai Ferencz. XII. évfolyam. Ára 6 frt.

Természettudományi Füzetek az állat-, növény-, ásvány- és földtan köröbõl. Szerk. Schmidt Sándor; kiadó a magyar nemzeti múzeum. XII. évfolyam. Megjelen évnegyedeként. Ára 3 frt.

Egyházmegyei Lap. Szerk. és kiadó dr. Czobor Béla. XI. évfolyam. Ára 3 frt.

Történelmi Tár. Évnegvedes folyóirat. Kiadó a magyar történelmi társulat közvetítése mellett a m. tud. akadémia történelmi bizottsága. Szerk. Szilágyi Sándor. XI. évfolyam. Ára a történelmi társulat tagjainak 2 frt 80 kr.; bolti ára 5 frt 20 kr.

Veterinarius. A magyarországi állatorvosegylet tulajdon közlönye. Szerk. dr. Hunráy Ferencz. X. évfolyam. Megjelen minden hõ 15-én. Ára 6 frt.

Havi Közlemények. Révai testvérek ódon munkái tárbõl. Szerk. Révai Leo. IX. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 7 frt 20 kr.

Havi Tudósító. Kiadó a Rothbaum R.-féle antikvár könyvkereskedés. IX. évfolyam. Megjelen idõhöz nem kötött számokban.

Magyar Paedagógiai Szemle. Tanügyi havi közöny. Szerk. és kiadó Rill József. IX. évfolyam. Ára 2 frt 50 kr.

Méhészeti Lapok. A magyar országos méhészeti egyesület közlönye. Szerk. Kriesch János. IX. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 3 frt. (A tagok 2 frt tagsági díj fejében kapják.)

Nemzeti Nénevelõ. Szerk. Sebestyén Gyula; kiadó a VI. ker. állami tanító-õnképzõ intézet tanári testülete. IX. évfolyam. Ára 5 frt.

Teleküznyvi Közlöny. Szerk. König László; lap-tulajdonos: a teleküznyvvezetõk országos egyesülete. IX. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 2 frt.

Társulati-Közlöny. Szerk. Bárány N. Ernõ; kiadó és tulajdonos a budapesti önkéntes társulati-egylet. IX. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 frt 40 kr.

Gyümölcsészeti és Konyha-Kortészeti Füzetek. Kiadó az országos magyar gazdasági egyesület. Szerk. Villási Pál. IX. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

Jó Pásztor. Egyházzsákolati folyóirat. Szerk. és kiadó Hajóssy Gy. Krizánt; belmunkatárs Mészáros Kálmán. IX. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

12 Rópirat. Antisemitikus folyóirat. Havi folyóirat. Szerkesztõ és kiadó Istóczy Gyözõ. IX. évfolyam. Ára 3 frt.

Körlevél. A budapesti kereskedõ ifjak társulata közlönye. Szerk. Paccu Leo. VIII. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 1 frt. Társulati tagoknak ingyen jár.

Magyar Philosophiai Szemle. Szerk. és kiadó Bokor József. VII. évfolyam. Megjelen két havi füzetekben. Ára 5 frt.

La Toilette. A férfiszabók szaklapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Krausz Adolf. VII. évfolyam. Megjelen havonként egyszer magyar és német szöveggel. Ára 3 frt.

Havi Füzetek. Szerk. Kubányi Béla. VII. évfolyam. Ára 4 frt.

Utmutató. A magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve. Kiadó a «Vasuti és Közlekedési Közlöny» szerkesztõsége. VII. évfolyam. Megjelen évenként 8–10-szor, rendszeren a hõ első napjaiban. Ára helyben 4 frt, vidékre 5 frt.

Halászlati Lapok. Szerk. Kriesch János; kiadó az orsz. halászegyesület. VII. évfolyam. Megjelen kéthavonként. Ára 3 frt. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Mathematikai és Természettudományi Értesítõ. Szerk. König Gyula; kiadó a Magyar Tudományos Akadémia. VI. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 3 frt.

A Hittkösségi Hivatalnok. A «Magyar izraelita hittkösségi hivatalnokok országos egyesületének» közlönye. Szerk. Prof. Friedmann. VI. évfolyam. Megjelen havonként egyszer, magyar és német szöveggel. Ára 2 forint.

Hazánk. Történelmi közöny. Szerk. Abafi Lajos. V. évfolyam. Megjelen havonként egyszer, július és aug. hónapok kivételével. Ára 6 frt.

Magyar Salon. Szerk. és kiadó Fekete József és Havesi József. V. évfolyam. Megjelen minden hõ 1-jén. Ára 7 frt.

Rovartani Lapok. Havi folyóirat különös tekintettel a hasznos és káros rovarokra. Szerk. és kiadó Bírõ Lajos, Lendli Adolf és Vangel Jenõ. V. évfolyam. Ára 4 frt.

Tornaügy. Szerk. Szedlacek Lajos; kiadó a magyarországi tornatanítók egylete. V. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt.

Tural. A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság közlönye. Szerk. Fejérfapály László. V. évfolyam. Megjelen évnegyedeként. A társulat tagjai tagsági díj (5 frt) fejében kapják.

Magyar-Zsidó Szemle. Szerk. Bacher Vilmos és Bánóczy József. IV. évfolyam. Megjelenik, a nagy szünidõt kivéve, havonként. Ára 6 frt.

A Legszentebb Rózsafüzér Királynéja. Szerk. és kiadó P. Angelicus, a mariasterni trappista zárdában. IV. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Magyar Földi Lapok. Kiadó és tulajdonos Édeskuty L. IV. évfolyam. Megjelen évnegyedeként magyar és német szöveggel. Ára 1 frt.

Művészeti Ipar. Az orsz. magyar iparművészeti múzeum és a m. iparművészeti társulat közlönye. Szerk. Pastiner Gyula. IV. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 6 frt.

Magyar Történelmi Életrajzok. Szerk. Szilágyi Sándor; kiadó a Magyar Történelmi Társulat. IV. évf. Megjelen évenként öt füzet. Ára 8 frt.

Balatonegylet Hivatalos Értesítõje. Szerk. dr. Sziklay János. III. évf. Megjelen idõhöz nem kötve. Az egyleti tagok ingyen kapják.

Kertészeti Lapok. Az országos magyar kertészeti egyesület havi közlönye. Szerk. Benes János. III. évfolyam. Ára 5 frt.

A Külföld Szónokai. Szerk. és kiadó-tulajdonos Ribényi Antal. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 7 frt 20 kr.

Egyetemes Regénytár. Kiadják Singer és Wolfner. III. évfolyam. Megjelen havonként egy kötet. Ára 6 frt.

Ertesítõ az országos keresztény önszegélyezõ és fogyasztási szövetkezet mûködése köröbõl. Kiadó a szövetkezet igazgatósága. III. évfolyam. Megjelen havonként. A szövetkezet tagjai ingyen kapják.

Fényképezési Közlöny. Szerk. Halász Ágost; kiadó a fényképész-ifjak önképzõ- és segély-egylete. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Ipar- és Kereskedelmi Közlöny. Szerk. gróf Aichelburg László; kiadó-tulajdonos Némethi A. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 10 frt.

Az Ostrák Magyar Monarchia Irásban és Képbén. Rudolf trónörökös föherceg 9 eszásári és királyi Fensége kezdeményezésébõl és közremûködésével. A magyar kir. államnyomda kiadása. III. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 7 frt 20 kr.

Pallas Könyvtár. Kiadó a «Pallas» irodalmi s nyomdai részvény-társaság. III. évfolyam. Megjelen havonként egy kötet. Ára 7 frt 20 kr.

Keresztény Népbarát. A Missio- és Gusztáv-Adolf-Egylet Közönye. Kiadó Hornyánszky Viktor. III. évf. Megjelen minden hõban egyszer. Ára 40 kr.

Képes Folyóirat. A «Vasárnapi Ujság» füzetekben. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-társulat. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 7 frt 20 kr.

Katholikus Szemle. Kiadó a Szent-Iszván társulat. II. évfolyam. Megjelen évnegyedeként. Ára 5 frt.

Egészség. Szerk. dr. Fodor József, Kausser József, dr. Téry Odón és dr. Tóth Lajos; kiadó az országos közegészségi egyesület. II. évfolyam. Megjelen kéthavonként. Az egyesület tagjai tagdíj (3 frt) fejében kapják.

Havi Szónok. Szerk. és kiadó-tulajdonos Ribényi Antal. Megjelen havi füzetekben. II. évfolyam. Ára 3 frt.

Hungaria. Nemzetközi folyóirat. Kiadó Francop Queori. II. évfolyam. Megjelen minden hõ 1-én. Ára 12 frt.

A Magyar Könyvkész. Szerk. és kiadó-tulajd. Erdélyi Kopáromy Gyula. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Szabó-Iparosok Lapja. Szerk. és kiadó Csontos Imre. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 forint 40 krajczár.

Világ Tükre. Szerk. Kulcsár Ernõ; kiadó Róza Kálmán. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Keresztény Összetartás. Szerk. Horváth Deszõ; kiadó az első magyar országos kereskedelmi szövetkezet igazgatósága. I. évfolyam. Megjelen minden hõ 15-én. Ára 2 frt.

Pótfüzetek a Természettudományi Közlönyhöz. Szerk. Szily Kálmán, Lengyel Béla és Paszlavszky József; kiadó a k. m. természettud. társulat. Megjelen évnegyedeként. Ára a Közlönyvel együtt 6 frt.

Vidéken.

Jézus Szent Szívének Hírke. (Kalocsa.) Szerk. és kiadó Tóth Miki. XXII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Keresztény Magvetõ. (Kolozsvár.) Szerkesztik és kiadják Péterfi Dénes és Kovács János. XVIII. évfolyam. Megjelen kéthavi füzetekben. Ára 2 frt 40 kr.

Közlöny a debreczeni «Hittanszaki önképzõ társulat» köröbõl. (Debreczen.) Szerk. Papp Gusztáv és Csapó Péter. XVIII. évfolyam. Megjelen az iskolai év alatt 8 számban minden hõ 15-én. Ára helyben 1 frt 50 kr., vidékre 1 frt 70 kr.

Soproni Gyorsíró. (Sopron.) XIV. évfolyam.

Történelmi és Régészeti Értesítõ. (Temesvár.) A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat közlönye. Szerk. Pontelly István titkár. XIV. évfolyam. Megjelen évnegvedes füzetekben. A társulat tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak 4 frt.

Gazdasági Néplap. (Pécs.) A baranyamegyei gazd. egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Liebbald Béni. XIV. évfolyam. Megjelen minden hõ 1. napján. Ára nem tagoknak 1 frt.

Irodalmi Szemle. (Eger.) Szerk. és kiadó Luga László. XIII. évfolyam. Megjelen minden hõ 1-jén. Ára 1 forint.

Orvos-Természettudományi Értesítõ. (Kolozsvár.) Kiadó a kolozsvári orvostermészettudományi társulat. Szerk. Klug Nándor, Koch Antal és Entz Géza. XIII. évfolyam. Megjelen havonként.

Isten Igéje szent beszédekben. (Básertergom.) Szerk. Jagicsa Lajos, ravaszi lelkész; kiadó Buzáprovis Gusztáv. XIII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 forint.

Magyar Mûh. (Buziás.) Szerk. báró Ambrózy Béla és Grand Miklós; fõmunkatárs Kovács Antal; kiadó-tulajdonos a délmagyarországi méhés-egylet. XII. évf. Megjelen havonként. Tagoknak ingyen küldetik. Nem tagoknak 2 frt.

Magyar Növényntani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó Kanitz Ágost. XII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt.

Havi Közlöny. Az elméleti és gyakorlati lelkijásztorság köröbõl. (Temesvár.) Szerk. kiadó Tokody Odón és Patzner István. XI. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 forint.

Természettudományi Füzetek. (Temesvár.) Kiadó a délmagyarországi természettudományi társulat. Szerk. Valló Vilmos. XI. évfolyam. Megjelen évnegyedeként füzetekben. Ára 4 frt; a társulat tagjai ingyen kapják.

Gyõrvidéki Tanítóegylet Értesítõje. (Gyõr.) Szerk. Jlg J. Ede. X. évfolyam. Megjelen havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.

Protestans Pap. (Köcsd.) Szerk. és kiadó Jágler Károly és Kálmán Dezõ. X. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Nyom. Keeskemét. Ára 4 frt.

Egyesületi Értesítõ. (Szombathely.) A vasmegegyei gazd. egyesület megbízásából. Szerk. Bertha György és Rösztler Károly. IX. évfolyam. Megjelen minden hõ közepén. Ára nem tagoknak 1 frt.

Evangeliumi Lelkesi Tár. (Kecskemét.) Szerk. és kiadó Czeidler Márton; IX. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 3 frt.

Gazdasági Értesítõ. (Sátoralja-Ujhely.) Szerk. Löcherer Andor; kiadó-tulajdonos a «Zemplénmegegyi gazdasági egyesület». IX. évfolyam. Ára 2 frt.

Gazdasági Értesítõ. (Sopron.) Szerk. Moll Armin. A «Sopronmegegyi gazdasági egyesület» közlönye. IX. évfolyam. Megjelen minden évben legalább 6-szor. Ára 2 frt.

Gazdasági Közlöny. (Kassa.) Szerk. Bukuresti D. János; kiadó az abaúj- és tornamegyei gazdasági egyesület. IX. évfolyam. Megjelen minden hõ 1-jén. Ára 2 frt. Egyleti tagoknak ingyen küldetik.

Gondolat. (Pozsony.) Theológiai és philosophiai folyóirat. Szerk. Geuliy Henrik; kiadó a magyarhoni ág. hitv. ev. theológiai ifjúság. IX. évfolyam. Megjelen minden hõ végén. Ára 2 frt.

A Kath. Hittérjesztés Lapja. (Nagyvárad.) Képes folyóirat. Szerk. és kiadó Nagely István; VIII. évfolyam. Megjelen 6 füzet évenként. Ára 3 frt.

Fényképezési Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. kiadó és lap-tulajdonos Veress Ferencz. VII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Magyar Földmûves. (Gyuró.) Gazdasági havi füzet. Szerk. és kiadó Vasadi Balogh Lajos. VII. évfolyam. Ára 1 frt.

Gyakorlati Bibliamagyarazatok. (Gyoma.) Szerk. Garzó Gyula; fõmunkatársak Könyves Tóth Kálmán és Barakonyi Krisztf. VII. évfolyam. Megjelen minden két hõban. Ára 4 frt.

Vegytani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó Fabinyi Rudolf. VII. évfolyam. Megjelen negyedévenként. Ára 4 frt.

Honti Gazda. (Ipolytás.) A megyei gazdasági egylet közlönye. Szerk. Pongrácz Gejza. VI. évfolyam. Megjelen idõhöz nem kötött számokban. Ára 2 frt; az egylet tagjai ingyen kapják.

Felső-Magyarországi Nemzetör. (Nyitra.) Szerk. és lap-tulajdonos Libertiny Gusztáv. VII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Vasvármegyei Tanügyi Értesítõ. (Szombathely.) A vasmegegyi tanító-testület hivatalos közlönye. Szerk. Barabás György Sáravart; szerkesztõk Krejtz Ede. VI. évfolyam. Megjelen minden hõ 10-én. Ára nem tagoknak 1 frt.

Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület Értesítõje. (Balassa-Gyarmat.) Szerk. Fáy Árpád. VI. évf. Megjelen havi számokban. Ára nem tagoknak 1 frt.

Gazdasági Közlöny. (Komárom.) A komárommegegyi gazdasági egyesület havi értesítõje. Szerk. Sarlay Károly. VI. évf. Egyleti tagoknak ingyen jár.

Mezőgazdasági Szemle. (Magyar-Óvár.) Szerk. és kiadják Cserháti Sándor és dr. Kossutány Tamás. VI. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 5 frt.

Apollo (Nagy-Szombat.) Magyar szerkesztõk válogatott mûveinek gyûjteménye. Szerk. Vágólygyi Béla; kiadó Horovitz Adolf. V. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 6 frt.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet Kiadványai. (Kolozsvár.) V. évfolyam. Megjelen évnegyedeként. A helybeli tagok 3 frt, nem helybeliek 2 frt tagsági díj fejében kapják.

Keszthelyi-Vidéki Gazdakör. (Keszthely.) Szerk. Hensch Árpád; kiadó a Keszthelyi-Vidéki Gazdakör. V. évf. Megjelen havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.

Önkényes Társul. (Pápa.) Szerk. és lap-tulajdonosok Szokoly Ignác és Kósa Gusztáv. V. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 frt.

Pozsonyregényi Gazdasági Egyesület Értesítõje. (Pozsony.) Szerk. Földes Gyula. V. évfolyam. Megjelen minden két hõban. Tagok tagsági díjban kapják.

Tanodai Közlöny. (Veszprém.) Szerk. Nagy Lajos; kiadó-tulajdonos: A Somogy megyei Evang. Tanítóegylet. V. évfolyam. Megjelen évenként 4–6 szám. Az egylet tagjai ingyen kapják.

Gyámintézet. (Miskolc.) A magyarhoni egyetemes evang. gyámintézet közlönye. Szerk. Zelenka Pál. V. évfolyam. Megjelen kéthavonként. Ingyen küldetik.

Beregmegegyi Tanügy. (Beregszász.) Szerk. Orlovsky István; fõmunkatárs Zágonyi Károly; kiadó a «Beregmegegyi általános tanító-egyesület». IV. évfolyam. Megjelen minden hõ elején. Ára 2 frt.

Sárospataki Ifjúsági Közlöny. (Sárospatak.) Szerk. Csik Dániel; szerkesztõtársak Stépán Géza és Szikszay András; kiadó az «Irodalmi önképzõ-társulat». III. évfolyam. Megjelen minden hõ 15-én. Ára helyben 1 frt 60 kr.; vidékre 1 frt 75 kr.

Gazdasági Értesítõ. (Csik-Szereda.) Szerk. T. Nagy Imre; kiadó a csikmegegyi gazdasági egyesület. IV. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 1 frt, évdiás tagok ingyen kapják.

Honti Ellenõr. (Ipolytás.) A hontmegegyei egyesült ellenõrzõ havi közlönye. Szerk. Ivánka István. IV. évfolyam. Ára 1 frt.

Máramarosai Tanügy. (M.-Szeged.) Szerk. Bodrogi Gyula; kiadó-tulajdonos a «Máramaros megyei tank. által. tanító-egyesület». IV. évfolyam. Megjelen július és augusztus hónapokat kivéve havonként egyszer. Ára 2 frt 50 kr.

Gazdasági Értesítõ. (Szolnok.) Szerk. Toldi Szabó László. IV. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Katholikus Hittoktatás. (Kalocsa.) Szerk. és kiadó Fenyõ Pál; fõmunkatársak dr. Walther Gyula és Wayand Géza. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt.

Pápai Ifjúság Lapja. (Pápa.) Szerk. Fülöp József, szerkesztõtársak Medgyaszay Vince és Jakab Áron. III. évfolyam. Megjelen a nagy szünidõt kivéve havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Szék. Mária Virágos Kertje. (Kalocsa.) Szerk. Tóth Miki. III. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 1 frt.

Bács-Bodrogh Vármegyei Történelmi Társulat Évkönyve. (Zombor.) Szerk. Iványi István. III. évfolyam. Megjelen évenként 3–5 füzet. Pártoló tagok önként (3 frt) fejében kapják.

Bölcsészeti Folyóirat. (Temesvár.) Szerk. és kiadják dr. Kiss János és Palmer Mátyás. III. évfolyam. Megjelen évenként 4 füzet. Ára 5 frt.

Gazdasági Értesítõ. (Zombor.) Szerk. Rombay Deszõ. III. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Az egyesület tagjai ingyen kapják. Ára 2 frt.

Tanítóbarát. (Győr.) Szerk. és kiadó Ziegler Géza. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 frt.

Borromaeus. (Győr.) Katholikus hitesszónoklatti folyóirat. Szerk. és kiadó Horváth Lajos. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Görög szert. kath. Hítszónok. (Ungvár.) Szerk. Melles Emil. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 forint.

Az Igazság. (Gyergyó-Ditrõ.) Vegyes tartalmú kath. tanügyi közöny. Szerk. P. Feliczán. II. évfolyam. Megjelen minden hónap végén. Ára 2 frt 20 kr.

Az Iskolakert. (Arad.) A népiszkolai tanügy reformját célzó havi közöny. II. évfolyam. Szerk. és kiadják Horváth József és Graszal János. II. évfolyam. Ára 1 frt 20 kr.

Jósi és Erzsike. (Arad.) Szerk. és tulajdonos Györgyossy Rudolf. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 20 kr.

Kalauz a népiszkolai nevelõ-oktatás terén. (Nagy-szombat.) Szerk. Hegéczy József; fõmunkatárs Boromissa István és Schultz János. II. évfolyam. Megjelen évnegyedeként. Ára 2 frt.

Nógrádi Ellenõrzõ. (Balassa-Gyarmat.) Szerk. és lap-tulajdonos Höpner Gyula. II. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 2 frt.

Ifjú Erdély a közgazdasági cultura által. (Kolozsvár.) Szerk. Sándor József, kiadó a «Kolozsvári kereskedõ ifjak társulata». II. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 2 frt.

Magyar Sion. Egyházi-irodalmi folyóirat. (Esztergom.) Fel. szerk. dr. Prohászka Ottokár, dr. Walter Gyula; szerk. és kiadják a papnöveldeti társulok. II. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 6 frt.

Veszprémmegegyi Gazdasági Egyesület Értesítõje. (Veszprém.) Szerk. Nagy Iván. II. évfolyam. Megjelen minden két hõban. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Armenia. (Szamosújvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Govrik Gergely és Szongott Krisztf. II. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

A Békésmegyei Gazdasági Egylet Értesítõje. (Békés-Csaba.) Szerk. Mokry Sámuel. II. évfolyam. Megjelen évenként 4–6 szám. Társulati tagok ingyen kapják.

Eredeti Magyar Daltár. (Déva.) Szerk. és kiadó Hoós János. II. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

Ertesítõ. (Szeged.) A szegedi tisztviselõk «Összetartás» címû önszegélyezõ szövetkezetének közlönye. Szerk. Mocsari Béla. II. évfolyam. Megjelen havonként s a szövetkezet tagjai ingyen kapják.

Népiszkolai Közlöny. (Mezőtúr.) Szerk. és

VII. Szaklapok: A Földművelési Miniszterium Ertesítője. — Magyar Fortuna. — Gazdák Kalauza. — Magyar Gazdaszónok Lapja. — Magyar Union. — Vassuti Hírlap. — Ipar- és Kereskedelmi Ertesítő. — Osztrák-Magyar Sorsolási Ujság. — Csallád és Mühely. — Magyarországi Csalások Közlönye. — Magyar népszemlék Lapja. — Orvos-Gyógyászati Ertesítő. — Színház. — Vízügyi Közlöny. — Kereskedelmi Világ. — Közegészségügyi Szemle. — Szabók Lapja. — Szabó-Iparosok Közlönye. — Pesti Forgalmi Napló. — Orsz. Választási Hírlap. — Magyarországi Vendéglátók és Kávészüzek Közlönye. — Színházati Közlöny. (Karczag). — Ertesítő. (Marosvásárhely). — Ertesítő. (Fiume). — Aradi Újnyom. (Arad). — Egyesüljünk. (Temesvár). — Gyulafehérvári Hírlap. (Gyula-Fehérvár). — Tatra-Füredi Hírlap. (Tatra-Füred). — A Jövő. (Arad).

VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal): Gyulafehérvári Közlöny. (Gyula-Fehérvár). — Barmegyei Hírlap. (Aranyos-Maróth). — Debreczeni Hírlap. (Debrecen). — Új-Pest és Vidéke. (Új-Pest). — Vinga Néplap. (Vinga). — Maros-Torda. (Maros-Vásárhely). — Szabolcs. (Szabolcs). — Paksi Lapok. (Paks). — Temesvári Hírlap. (Temesvár). — Havas-alja. (Szász-Régen). — Nagy-Várud és Vidéke. (Nagy-Várud). — Tásadalom. (Új-Pest). — Zailógy. (Deákgyarmat). — Újpesti Ellenőr. (Újpest). — Ellenzék. (Nagy-Várud). — Közérdek. (Nagy-Várud). — Balaton-Füredi. (Balaton-Füred). — Zentai Hírlap. (Zenta).

IX. Hirdetési lapok: Budapesti Hirdető. — Magyar Nemzeti Hirdető. — Budapesti Lakáshirdető. — Pesti Hirdető. (Pécs).

X. Folyóiratok: Távirásati Közlemények. — A m. k. Távirásati Rendeleték Tára. — Magyar Tanügy. — Népszertű Természettudományi Előadások. — Állat-Barát. — Haza és Külföld. — Biztosítási Szemle. — Híres Munkák Bírálatai. — Aurora. — Férő-Divat. — Szőlőművelési és Borászati Szaklap. — Graphtikai Közlöny. — Iria. — Magyar Protestáns Egyházi és Iskolai Figyelő. (Kecskemét). — Szőlőművelési Lapja. (Pozsony). — Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület Ertesítője. (Nyitra). — Méhészeti Közlöny. (Kolozsvár). — Arad Utmutatója. (Arad). — Nagy-Kürri Ertesítő. (Nagy-Kürri).

XI. Vegyes mellékletek: Alföldi Ujság. (Arad). — Hölgyek Titkára. (Újpest). — Megyei Híradó. (Kaposvár). — Megszűnt összesen 103 hirlap és folyóirat (1886. évben megszűnt 94).

1887. FOLYTÁN ÉS 1888. ELEJÉN KELEZETT LAPOK ÉS FOLYÓIRATOK.

I. Politikai napilapok: Kis Ujság. — Erdélyi Híradó. (Kolozsvár).

II. Politikai hetilapok: Magyar Nép. — Pancsova és Vidéke. (Pancsova). — Gyulafehérvári. (Gyulafehérvár). — Somogyvármegye. (Kaposvár). — Makói Hírlap. (Makó).

III. Egyházi és iskolai lapok: A Magyar Ifjúság Közlönye. — Felebarát. — Katholikus Néptanítók Lapja. (Győr). — Téli Esték. (Szatmár). — Kelet. (Ungvár).

IV. Szépirodalmi és vegyes tartalmú lapok: Új Ég és Új Föld.

V. Humorisztikus lapok: Kacagó Thalja. — Csirip-Csirip. (Miskolc).

VI. Szaklapok: Budapesti Lakáshirdető. — Új Magyar Merkúr. — Kovács-Ipar. — A Regleberő. — Keresztény Magyarországi. — Magyar Katonai Közlöny. — Iparos-egyesület Lapja. — Irodalmi Ertesítő. — Pénzügyi Utmutató. — Hosszu Élet. — Sorsolási Közlöny. — Gazdasági Lapja. — Budapesti „Mercure”. — Ausztria-Hungaria. — Tisztviselők Lapja. (Temesvár). — Magyar Gazda. (Szatmár). — Pinczerek Közlönye. (Nagyvárad). — Magyar Nép Könyvesháza. (Turócs-Szt. Márton). — Házi Közlöny. (Arad). — Katholikus Világ. (Új-Pest).

VII. Vidéki lapok nem politikai tartalommal): Testvériség. (Kecskemét). — Duna-Vidék. (Paks). — Orsova. (Orsova). — Felső-Torontál. (Nagy-Rikinda). — Kunszentmárton és Vidéke. (Kun-Szent-Márton). — Ötvölgyi Lap. (Fogarasz). — Délmagyarország. (Temesvár). — Tasnádi. (Tasnád). — Fejérvári Hírlap. (Székes-Fehérvár). — Kalocsa és Vidéke. (Kalocsa). — Magyar-Óvár és Vidéke. (M.-Óvár). — Néplap. (Szabolcs). — Újpesti Ellenőr. (Új-Pest). — Zólyomi Híradó. (Zólyom). — Hetilap. (Zenta). — Pozsonymegyei Közlöny. (Pozsony). — Cseleádi Függelék Hírlap. (Cseleád). — Váci Hírlap. (Vác). — Beszterce-Naszód. (Beszterce). — Barsvármegye. (Aranyos-Marót). — Tisza-Vidék. (Kis-Ujszállás). — Hazafiság. (Nyíregyháza).

VIII. Hirdetési lapok: Nemzetközi Kalauz. — Első Szegedi Ajánlati Lap. (Szeged).

X. Folyóiratok: Pótfüzetek. — Hungaria. — Szabó-Iparosok Közlönye. — A Magyar Könyvkötő. — Egészség. — Világ Tükre. — Havi Szónok. — Keresztényi Összetartás. — Róza-Ujság. (Pécs-Szabolcs). — Gazdasági Ertesítő. (Zombor). — Torontálmezei Gazdasági Egyesület Ertesítője. (Nagy-Kiskinda). — Tano-dai Közlöny. (Veszprém). — Törökvis. (Sopron). — Kalauz. (Vác). — A Békésmezei Gazdasági Egyesület Ertesítője. (B.-Csaba). — Armenia. (Szamos-Ujvár). — Csöndes Órák. (Pozsony). — Nevelés. (Lonszev). — Eredeti Magyar Daltár. (Déva). — Unitárius Közlöny. (Kolozsvár). — Ertesítő. (Szeged). — Népi-iskolai Közlöny. (Mező-Túr).

X. Vegyes mellékletek: Az Okszerű Gazda. — Jögesetek Tára. — Munka után. — Kereskedelmi és Pénzügyi Szakfolyam. — Gazdasági Ertesítő. (Nyitra). — Ellenzék. (Szabolcs). — Kihúzott sorsjegyek Hiteles Ertesítője. (Kolozsvár). — Méhészeti Közlöny. (Kolozsvár).

Összesen 98 hirlap és folyóirat keletkezett mult évi hirlapkimutatásunk óta. (1886 folyamán és 1887 elején keletkezett 93.)

ÖSSZEFOGOTT ÁTNEZET

Hirlapiradalmunk számát 1887. és 1888. elején következő kimutatásban tüntettük föl:

	1887. elején	1888. elején
I. Politikai napilapok	21	21
II. Politikai hetilapok	41	41
III. Vegyes tartalmú képes lapok	5	3
IV. Egyházi és iskolai lapok	37	38
V. Szépirodalmi és vegyes tartalmú lapok	15	13
VI. Humorisztikus lapok	11	11
VII. Szaklapok	109	110
VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal)	122	130
IX. Hirdetési lapok	6	5
X. Folyóiratok	141	153
XI. Vegyes mellékletek	31	36
Összesen:	539	561

Az első magyar hirlap 1780. jan. 1-jén jelent meg Pozsonyban (Rát Mátyás Magyar Hírmondó-ja). Budapest 1788. okt. 8-án szerdán indult meg az első magyar rendes hirlap Magyar Merkurius címmel, hetenként kétszer járt, és Paczkó Ferencz betűvel nyomtatott Pesten. A második lap Pesten az 1806. jul. 2-án keletkezett Hazai Tudósítások; szerk. Kulcsár István. Ez volt az első magyar hirlap, mely 4-rét alkalban jelent meg és hosszabb életű volt.

1830-ban 10 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.

1840. elején 26 magyar lap volt hazánkban.

1847-ben 33.

1848—49-ben 86 magyar hirlap jelent meg.

1850. elején 9 lap adott ki magyar nyelven.

1854. márcz. 5-én, mikor a Vasárnapi Ujság megindult, ezzel együtt 20 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.

1861. elején, midőn első évi rendes hirlapkimutatásunk közöltük, 52 volt a magyar hirlapok és folyóiratok száma.

1862. elején	65	1876. elején	240
1863. „	80	1877. „	268
1864. „	70	1878. „	281
1865. „	75	1879. „	324
1866. „	81	1880. „	368
1867. „	80	1881. „	356
1868. „	140	1882. „	412
1869. „	163	1883. „	427
1870. „	146	1884. „	482
1871. „	164	1885. „	494
1872. „	198	1886. „	516
1873. „	201	1887. „	539
1874. „	208	1888. „	561
1875. „	246		

hirlap és folyóirat jelent meg magyar nyelven.

Az 1888 elején megjelent 561 magyar hirlap és folyóirat évi előfizetési ára 2405 frt 45 kr. (Politikai napilapoké 320 forint; politikai hetilapoké 175 forint; vegyes tartalmú képes lapoké 28 frt; egyházi és iskolai lapoké 151 frt 50 kr.; szépirodalmi és vegyes tartalmú lapoké 106 frt 30 kr.; humorisztikus lapoké 63 frt — kr.; szaklapoké 429 frt 50 kr.; vidéki lapoké, nem politikai tartalommal 609 frt 60 kr.; hirdetési lapoké 8 frt; folyóiratoké 508 frt 85 kr.; vegyes mellékletek 6 forint. Összesen 2405 forint 45 kr. — (1887. elején 2543 frt 12 kr.)

1780 óta megjelent hirlap és folyóirat magyar nyelven összesen 2568 (a fővárosban 1361, a vidéken 1184). 8663 évfolyamban. Szakok szerint:

I. Politikai napilap 120. (Budapest 91, vidéken 29).

II. Politikai hetilap 211. (Bp. 90, vid. 121).

III. Vegyes tartalmú képes lap 49. (Bp. 40, vid. 9).

IV. Egyházi és iskolai lap 154. (Bp. 87, vid. 67).

V. Szépirodalmi és vegyes tartalmú lap 206. (Bp. 160, vid. 46).

VI. Humorisztikus lap 125. (Bp. 63, vid. 62).

VII. Szaklap 427. (Bp. 315, vid. 112).

VIII. Vidéki lap (nem politikai tartalommal) 444. — IX. Hirdetési lap 74. (Bp. 46, vid. 28).

X. Folyóirat 591. (Bp. 353, vid. 238).

XI. Vegyes melléklet 147. (Bp. 107, vid. 40).

Összesen 2568 hirlap és folyóirat jelent meg százharminc év alatt magyar nyelven.

Helyek szerint osztályozva 1888 elején megjelent: Budapest 249, Aradon 6, Aranyos-Maróthon 1, Baján 1, Balassa-Gyarmaton 3, Békés-Csabán 2, Békés-Gyulán 2, Beregszászon 2, Besztercen 1, Brassóban 1, Buzián 1, Csáktornyan 1, Csik-Szeredán 1, Csurgón 1, Cseleádon 2, Debreczenben 8, Deesen 1, Déván 4, Egerben 6, Eperjesen 3, Érsekújvárt 1, Esztergomban 4, Félégyháza 2, Felső-Lövén 1, Fiumában 1, Fogarason 1, Gyergyó-Ditrón 1, Gyomán 1, Gyöngyösön 2, Győrött 10, Gyula-Fehérvárt 2, Gyurón 1, Hajdu-Nánáson 1, Halason 1, H.-M.-Vásárhelyen 2, Igón 1, Ipolyváson 2, Jászberényben 1, Kalocsán 5, Kaposváron 3, Karczón 1, Kassán 6, Kecskeméten 4, Keszthelyen 2, Kézdi-Vásárhelyt 1, Kis-Ujszálláson 1, Kolozsvárott 18, Komáromban 3, Körnenden 1, Kőszegen 1, Kulán 1, Kunszentmiklóson 1, Kun-Szent-Mártonban 1, Léván 1, Losonczon 1, Lugoson 1, Magyar-Kimén 1, Magyar-Óvárott 2, Makón 2, Máramaros-Szigeten 3, Maros-Vásárhelyt 1, Mező-Turon 2, Mindszenten 1, Miskolcson 6, Mohácsón 1, Munkácsón 1, Múraszombatban 1, Nagy-Bányán 1, Nagy-Becskerekén 2, Nagy-Ényeden 1,

Nagy-Kanizsán 2, Nagy-Károlyban 2, Nagy-Kikindán 3, Nagy-Körösn 1, N.-Szt-Miklóson 1, Nagy-Szombathán 3, Nagy-Szöllősen 1, Nagy-Váradon 6, Nyíregyházán 6, Nyitrán 5, Orosházán 2, Orsován 1, Ó-Széplakon 1, Pakson 1, Pápan 3, Pécsen 6, Pécs-Szabolcsan 1, Pozsonyban 6, Rimaszombatban 1, Rozsnyón 1, Sárospatakon 2, Sátoraj-Ujhelyen 2, Selmeczen 2, Sepsi-Szent-Györgyön 1, Sopronban 6, Szabadsán 7, Szamosújvárt 1, Szarvason 1, Szász-Régenben 1, Szatmár-Nemetiben 6, Szegeden 4, Szegvárdon 2, Székelyhídon 1, Székes-Fehérvárott 3, Szentesen 3, Szilagy-Somlyón 1, Szolnokon 3, Szombathelyen 6, Tasnádon 1, Tatában 1, Temesvárott 7, Topolyán 1, Trencsénben 1, Turócs-Szent-Mártonban 2, Újpesten 2, Újvidéken 1, Ungvárt 4, Vácson 3, Verseczen 1, Veszprémben 6, Zala-Egerszegben 3, Zentán 2, Zilahon 1, Zolyomban 1, Zomborban 4. Külföldön: New-Yorkban 1.

Összesen 1888 elején a fővárosban 249, a vidéken 124 helyen 311 és 1 külföldön jelent meg. (Míg a mult 1887. év elején Budapest 254, és 118 vidéki városban 284, külföldön 1 hirlap és folyóirat adott ki magyar nyelven.)

Ezenkívül megjelent hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat: német nyelven 126, (1887 elején 146); szláv nyelven 39, (1887 elején 40); román nyelven 22, (1887 elején 30); olasz nyelven 6, (1887 elején 8); héber nyelven 1, (1887 elején 1); francia nyelven 3, (1887 elején 3); összesen 197. (1887. évben 228, a magyarokkal együtt 767.)

E szerint 10,989 magyarúl beszélő egyénre esik egy magyar hirlap; 14,273 németre egy német; 71,782 szlávra egy szláv és 105,626 román ajkú egyénre egy román hirlap.

Az amerikai Egyesült-Államokban 11,314 hirlap és folyóirat jelen meg, 5038 egyénre esik egy; Svédországban 576 h. és f., 5046 egyénre esik egy; Dániában 328 h. és f., 6144 egyénre esik egy; Belgiumban 815 h. és f., 7182 egyénre esik egy; Németalföldön 489 h. és f., 7528 egyénre esik egy; a Német-bírodalomban 5748 h. és f., 8252 egyénre esik egy; Franciaországban 4349 h. és f., (harmad része Párisban jelen meg), 8788 egyénre esik egy; Skandináviában 404 h. és f., 16,400 egyénre esik egy; Nagy-Britanniában 2093 h. és f., 17,709 egyénre esik egy; az ausztriai tartományokban 1274 h. és f., 18,078 egyénre esik egy; Finnországban 103 h. és f., (fűnn nyelven 62 jelen meg, ezek közül napilap 4, másodnapos 5, félhetes 14; svéd nyelven 41 jelen meg; napilap 9, másodnapos 2, félhetes 9) 20,007 egyénre esik egy; Romániában 102 h. és f., 52,706 egyénre esik egy; az orosz bírodalomban (Finnországot kivéve) 275 h. és f., 283,198 egyénre esik egy. Az egész földön 31,000 hirlap és folyóirat jelen meg, s 48,034 egyénre esik egy.

Ez időszert Magyarországon megjelent összesen 768 hirlap és folyóirat; ebből 18,111 főre esik egy.

Id. SZINYEI JÓZSEF.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: Gróf KALNOKY DENES, a főrendiház választott tagja, egykor Fehérmegye főispánja, Háromszék főkirálybírája, a székesi művelődési egyesület egyik létesítője, ki az irodalommal is foglalkozott s Karacsai Indár név alatt elbeszéléseket s egy pár regényt írt, 74 éves korában. — MANSÓ ISTVÁN, a főváros egyik legismertebb polgára, az első magyar általános biztosító társaság s a magyar iparbank egyik alapítója; az 1848—49-iki szabadságharc idejében Káuland miniszterisége alatt kereskedelmi miniszteri tanácsos, később a gyakorlati kereskedelem terére lépett, a melyen igen tekintélyes nevet vívott ki magának s fáradhatatlan tevékenységével tetemes vagyont szerzett. — SCHLEININGER LÁSZLÓ, kir. járásbíró, 52 éves Bártfán. — Mészáros FARKAS, Fehérmegyeének legutóbbi főcsehbiztosa, várnagya s 48-as honvédszázad-alvezetője, Sz.-Fehérvárott, 73 éves. — KRAUSZ VILMOS, Selmec-Bélabánya város rendőr-főkapitánya, Selmecvárosban, 61 éves. — TURY LÉNA, az ó-budai polgári fiúiskola tanára, Budapest. — GLASZ DENES, iskolaigazgató, ki negyvenkét éven át szolgált a népoktatás ügyét, 65 éves, a torontálmezei Gótlóban. — BÉKA SIMON, g. keleti nyug. esperes, volt országgyűlési képviselő, 76 éves, Alsó-Lugoson. — CSISZÁRIK MIKLÓS, szerzetes a Bazil-rendi kolostorban, Kis-Bereznán. — STRASSER D. LIPÓT, kerületi rabbi, ki tisztelgést Szarvason 8 és Kulán 28 évig viselte, életének 61-ik évében, Kulán. — Dr. PETROVICH GYULA, szatmárvárosi kerületi és szab. áll. honvédtörzs, Szatmárnémeti, 29 éves. — MARKOVICS DOMÉ, fogorvos, Temesváron 76 éves. — Dr. MARLOFF ARNOLD, kerületi orvos, Besztercén. — KENDERESSY ERNŐ, megyei jegyző, Kenderesi Mihály törvényszéki bíró egyetlen fia, 29 éves, édes. Déván. — Lipócsi Szabó János, nyug. bányászatiselő, 70 éves.

Pozsonyban. — OLÁH KÁROLY, aradi tisztelt polgár, a magyar nyelvterjesztő egyesület elnöke, szintén Aradon KUNSTL JÁNOS, pénzügyi tisztviselő, 30 éves. — ZELLER ISTVÁN, gyógyszerész, régi honvéd-főhadnagy, 69 éves, Vág-Sellyén. — JERNY MIHÁLY, Csongrád megye tiszteletbeli főszolgabírája, Csongrád város adópénztárnoka, 39 éves.

GREINER KORNÉLIA, a paulai Szt-Vinczéről nevezett zárdaszüzek házfőnöknője, 33 éves, Csákvárt. — BORSZÉNYI SOMÁNE, szül. Tölgyessy Vilma, kereskedelmi miniszterium osztály-tanácsos neje, 60 éves Budapest. — LUDWIGSTORF báróné, szül. Fostetich Gizella grófnő, csillagkeresztet hőlgy, 68 éves, Gráczban. — ÖZV. ANDRÁSFÉREZ DANIÉLNE, szül. Dalchan Katalin, 74 éves, Kolozsvárt; ugyanott SZILVÁSSY KATALIN, özv. Szilvássy Miklósné leánya. — KLINDA BELÁNE, szül. Bogoss Vilma, Bogoss Endre törvényszéki bíró leánya, 23 éves, Kecskeméten. — SZEREMLEY GÁBRIELLA, 28 éves, Sárospatakon. — ÖZVEGY SEENTMIHALTI FERENCZNE, szül. Vincze Ágnes, 63 éves, Győrött. — VASS GRÖNYGNE, szül. Gergely Zsuzsanna, a csiki-gorbói szolgabíró édes anyja, 64 éves, Szász-Nyíresen. — JUHÁSZ GRÖNYGNE, szül. Privori Juliánna, szegedi tekintélyes iparos felesége. — FARKAS NÁNDORNE, szül. Szabó Julia, 65 éves, Aradon. — ANTAY JÓZSEFNE, szül. Schaller Gizella, Budapest. — ÖZV. TALÁNYI JÁNOSNE, Bibó István, kir. táblai bíró anyósa, 63 éves, Kun-Szentmártonban.

SZERKEZTŐI MONDANITÓ.

Dr. M. Kulbőző becsik. A mese semmit sem ér, rossz tréfa, esetlenül elbeszélve. A kis románcz csinos, de vége elapul. A ballada (vagy kisebb költői beszéd) igen jól van elmondva, van benne igazság, itt-ott pathos, de a történet nagyon közönséges a kisnép hárszra van nyújtva. Így közlése egyáltalán sem fogadják el, de a költő tehetsége iránt fegyelmet ébreszt bennünk.

London. D. T. A kértetett könyv már megkírdetett. Sz. B. K. T. A hibás lépés tragikus következmény, halmazva, egész borzalmasságokban: sok is. Mind lehet s még sines benne költői igazság — oly szárazon vannak a tények egymásra halmazva. A főbaj pedig az, hogy a leány, egy kis ellentállás után, oly hamar és könnyen engedett az anyai rábeszélésnek, hogy azután a férjgyilkosság a nászéjen lélektanilag indokoltak nem volt; pedig azon fordul meg aztán mind a többi is.

F.-Örs. Láthatlan nem félhetünk, ígéretet sem tehetünk. Ha az elől említett esemény bekövetkezik s az ígért gondozatot és a fényképeket látjuk, akkor megmondhatjuk, vállalkozunk-e egyik vagy másik közlése.

Egy határoz hasabzott petit sor, vagy annak helye egyszerű igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 kr

Mertens és társa

I. rangú fényképészeti műintézet

Erzsébet-tér 7, a bécsi utca sarkán.

Budapest legnagyobb és technikailag legtekélyesebben berendezett műterme. Csoporthelye-tek 70 személyig, kizárólag pillanatképek készítésére. Olajfestmények művészi kivitelben.

SAKÁLLNÖVESZTÉSRE
az egyetlen, legbiztosabb és leggyorsabb szer Bona Fil
EREDETI MUSTACHE-BALZSAMJA

A siker biztosítva 4-6 hét alatt. A bőrre teljesen ártalmatlan, hisz nyitványok többé nem használnak nyitványokra. Szépséges illatú, utóíz nélkül is. Egy szezonra frt 1.80. Kapható Budapest: Török József gyógyszerárban, király-utca 12. Debrecen: Weiss J. gyógyszerárban, a „szerecsenhez” Tuchlauben, 27. szám.

A legrégibb népies gyógyszer a concentrált klosternenburgi tag-esszencia
(köszvény-folyadék)
az orvosrendőri vegyészeti műteremben megvizsgálva és bejegyzett védjegy által ellátás biztosítva.

4 üveg 50 kr. 4 üveg 1 frt.
pótlai szállítással 15 kr.-ral több.

(HOFFMANN ALFRED)
gyógyszerész Klosternenburgban.

Valódi minőségben a következő gyógyszerárban: Főraktár Magyarországi részére Török József, Budapest, király-utca 12. Arad: Rosnyai M. Debrecen: Dr. Rothschneid. Szabadkán: Jó. Pécs: Sipőcz B. Pozsonyban: Dr. Adler R. és Erdy István. Győrött: Petri P. Szegeden: Barcsay K. Verseczen: Müller O. Kéchen: B. Székesfehérvár: Say R. Kassán: Wandraschek K. Temesvárott: Jahner C. és Klausmanns Albert.

HIRDETÉSEK.

Új találmányú kulcs nélküli felhúzó ingórák raktára.

Saját új találmányú órái ő felsége a király, Rudolf koronaherceg, és József főherceg ő fenségek részéről kitüntetve, tovább:

MONDANITÓI ÖZVEGY JÓZSEF SZEGEDEN.

a párisi, londoni, bécsi, budapesti, és a legtöbb kiállításán kitüntetve, a győzelmi versenyt megnyerte. Árjegyzékét kívántra bérmentesen küldtünk.

Órák eladásánál három évű jótállás vállalattal.

EQUITABLE
az Egyesült-Államok életbiztosító-társasága New-Yorkban.

Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1888 decz. 31-én 1,747,000,000 marka.

Az új felvételek kitétek: 1884-ben 360,000,000, 1885-ben 408,000,000, 1886-ban 474,000,000 marka. Az ősszalap emelkedett 1886. január hó 1-éig 1887. január 1-jéig 572,000,000 márkától 821,000,000 márkára. A tiszta nyereségyéből márkák 120,000,000 márkát tesz ki és a mult évhez viszonyítva 120,000,000 márkával emelkedett. Tőkebefektetések Európában 16,000,000 márkán felül. A költségek 3 év múlva kifogásolhatatlanok. Minden kötvény visszavásárlási és lezárítási joga 3 év múlva. A 100,000 dollárról álló részvények alapszállásáért csak 7%-kal kamatoztatják, az azon felül sok millióra rugó nyereség kifizetése a biztosítottak javára esik. Aligazgatók Magyarországi részére: Budapest, Andrássy-ut 1. sz.

előzetes tagok: Pfeifer Ignát, Ehrenstein Mór, Ungár Ignát, Dr. Weiser Fülöp, Fährndrich Hugo és Schuster Zsigmond urak.

HETI NAPTÁR. Február hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Israellita
5V. A Hatv. vas.	A Ágota	21 D Kene	23 10 t.
6H. Dorottya sz. v.	Dorottya	25 Naz. Gerg.	24
7K. Rommald apát	Rikárd	26 Xenofon	25
8S. Math. János	Salamon	27 Kriszt.	26 Joak.
9C. Apollonia sz.	Apollon	28 Efrém	27
10P. Skolasztika sz.	Skolaszt.	29 Ignác sz.	28
11S. Dezső pk. vt.	Froina	30 Nagy Vazl	29 8 M.
Heldváltásai	Ujhold 12-én 1 ó 9 p. reggel.		

